

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 136-15 KASIM 1977 FİYATI: 5 TL

BÜYÜK EKİM DEVRİMİ COŞKU İLE KUTLANDI

İki sistemin yarışması :

NEREDEN K DEVRİM COŞKULU GECE

1917-1977 SELAM BÜYÜK EKİM DEVRİMİNE

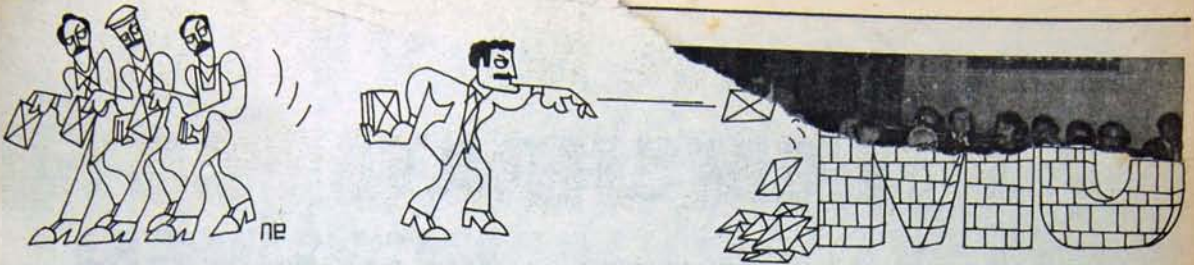
TÜSTAV

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi: Nihat SARGIN • Genel Yayın Yönetmeni: Osman SAKALSIZ • Yazı İşleri Müdürü: Metin CULHAOĞLU • Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLİ • YÖNETİM: Korum Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 • İSTANBUL BÜROSU: Piyenotl Cad. 21/1 Cambaritas İSTANBUL Tel: 26 35 67 • ABONE KOŞULLARI: Yıllık: 200 TL, 6 Aylık: 100 TL • Posta Çek: YURUYUŞ Dergisi 100234 • İLAN KOŞULLARI: Arka Kapak (Renkli): 15 000 TL, Arka Kapak (Siyah Beyaz): 12 000 TL, İC sayılarda süren şartları: 40 TL, Yayın İlanları % 50 indirimlidir. • BASKI: Daily News Web-Orset Tesisleri • Kapak düzeni İbrahim Nİ YAZIOĞLU

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİNİN DÜZENLEDİĞİ "EKİM DEVRİMİ VE TÜRKİYE TOPLANTISI, KATILANLARIN BÜYÜK COŞKUSU İLE GEÇTİ. EKİM DEVRİMİ TÜRKİYE'DE GENİŞ BİR KİTLE TARAFINDAN İLK KEZ KUTLANIRKEN GECEYE KATILAN BİNLERCE KİŞİ, RUHİ SU VE RAHİMİ SALTUK'UN SAZIYLA COŞUYOR, TİMUR SELÇUK'LA MÜZİKİ VE DEVRİMCİLİĞİ BİRLEŞTİRİYOR, GENCO İLE DEVRİMİ YAŞIYOR, PARTİ KOROSU İLE ENTERNASYONAL'I HAYKIRIYORDU.

YENİ SAHNEDE ESKİ OYUN

YÜRÜYÜŞ

Tarihi kimler yapar? Tarihsel gelişimi kimler yaratır? Bilimsel sosyalizm ile burjuva ideolojisi arasındaki temel ayrımlardan biri, bu sorulara verilecek cevaplarda ortaya çıkar. Tarihsel gelişimi yaratanlar, kısacası tarihi yapanlar kişiler ya da tek başlarına siyasal örgütler mi? Bu, kısır ve dar bir bakış açısı. İradecilik eğilimleri bu bakış açısının sonucunda ortaya çıkar. İradecilik, kitlelerin rolünün ve yaratıcılığının küçümsemesi anlamına geliyor. Subjektif ögenin rolünün abartılması biçiminde beliren iradeciliğin, politikada bir sonucu var: Kitlelerden kopma.

Genel bir doğru: Tarihi kitleler yapar, tarihsel gelişimi kitleler yaratır. Ancak her genel doğru gibi, bunun da özel yanları var: Temel unsur olmakla birlikte, tek başlarına ve yalnızca kitlelerin tarihi yaptıklarını söylemek mümkün değil. Böyle bir yaklaşım ise, subjektif ögenin rolünün küçümsemesi oluyor. Politik sonuçları da var: Gözü kapalı kitle kuyraklığı.

Tarih, kitlelerin yaratıcılığı ve yapıcılığı ile örgüt ve bireylerin sürükleyiciliğinin çakışması sonucunda ileriye hamle yapar. Tarihsel gelişimi, bu çakışma yaratır. Geçenlerde 60. yılını coşku ile kutladığımız Büyük Ekim Devrimi de bu çakışmanın insanlık tarihindeki en büyük örneği.

Bu en büyük örnekteki en can alıcı noktalardan birine dikkat etmek gerekiyor. Kısaca şöyle: Ekim Devrimi, Bolşeviklerin, küçük burjuva sis perdesini aşip kitlelere ulaşabilmeleri sayesinde gerçekleşti. Bir başka deyişle Bolşevikler, aralarında iyi niyetlileri de bulunan ama genel olarak dar görüşlü, müzmiz, ikircikli, tembel küçük burjuva aydınların, küçük burjuva sosyalistlerinin düşünce ve önerilerinin kitlelerin objektif talep ve konumunu yansıtmaktan uzak olduğunu gördüler. Bolşevikler böylelerinin nabzını kitlelerin nabzı saydılar, devrim için gerekli insiyatif gösteremezlerdi. İktidarı almak yerine, beklerlerdi. Buradan çıkarılacak sonuçlardan biri şu: Subjektif öge ve insiyatif ile kitlelerin objektif konum ve taleplerinin çakışabilmesi için, herşeyden önce, aradaki aldatıcı perdelerin yırtılması gerekiyor.

Çok farklı tarihsel koşulların sonucu olan bir örnek de Türkiye'den. Türkiye'de 1950 yılında iktidara gelen 1946 hareketi, kitlelerin objektif konum ve özemleri ile politik insiyatifin çakışması açısından verilebilecek örneklerden biri. 1946 hareketini ve 1950 iktidar değişikliğini, kitlelerin özemleri ile Demokrat Parti'nin insiyatif ve sloganları arasındaki çakışma yarattı. 1950 seçimlerinin sonunda sandık başında ortaya çıkan "kahir ekseriyet" pekçok kişi tarafından anlaşılmadı. Nedenlerinin başında Türkiye'nin "radikal" ve "aydın" küçük burjuvalarının nabzını, genel olarak kitlelerin nabzı sayan anlayış geliyor. Bunlar 1950'deki çarpıcı sonuçlara bir türlü akıl erdiremediler.

Bir de Haziran 1977 seçimleri var. Sosyalist hareket 1977 Haziran seçimlerinden başarısız bir sonuçla çıktı. Bu başarısız sonuç üzerine, ilerici ama örgütsüz, iyiniyetli ama dar görüşlü aydınların bilinen görüşlerinin aynı zamanda "kitlelerin tercihi"ni yansıttığı imajı yaygınlık kazandı. Haziran seçimlerini "MC ile demokrasi arasındaki bir referandum" olarak gören ve bu görüşü sosyalist bir partinin seçimlere katılmasını kesin olarak yadsımaya kadar götüren aydınların tutumu, genel olarak kitlelerin de nabzı sayıldı. Aydın kesiminin 1977 Haziran'ında atan nabzını kitlelerin nabzı saymak, onların tercihlerini kitlelerin bilinçli tercihi saymak önemli bir yanlış. Çünkü gerçek bu değil.

Kitleler deneyleri ile öğrenirler. Deneyleri ile yaratırlar. Deneyim ve yaratıcılıklarına bir de "politik koç başları" eklendiğinde ise yalnızca öğrenmekle kalmazlar, aynı zamanda değişirler. Türkiye işçi sınıfı Kavel'i, Alpogut'u, 15-16 Haziran'ı yarattı. Kendiliğinden yaratıcılık. Kendiliğinden yaratıcılığın değiştiriciliği dönüşebilmesi için, tarihsel gelişimde sıçrama noktalarını oluşturabilmesi için başka koşullar da gerekli. Bunların başında kitle çizgisinin, kitle birikiminin politik güçle, politik insiyatifle bütünleşebilmesi gerekiyor.

Türkiye'de 1971'den bu yana olup bitenleri bir de bu yanıyla görüp değerlendirmek gerekiyor. Kitlelerin objektif düzeyinin, birikiminin ve kendiliğinden bilincinin 1971'den bu yana yeni boyutlar kazandığına kuşku yok. Yine de bu, bir başka gerçeği unutturmamalı: 1971'den bu yana örgütlü hareket ve parti kavramlarının yaralandığına, güdükleştiğine de kuşku yok. 1965'lerin bakkal ya da şoförlerinden olan parti ve parti hareketi bilincinin, bugün genel olarak onlardan çok daha ileri bir bilinç düzeyinde bulunan bir ağır sanayi işçisinde güdük kalması, sosyalist hareketteki tikanıklığın özünü oluşturuyor. 1971'den bu yana burjuvazinin en büyük kazanımı bu oldu. Partiyeye, partiliğe yönelişi durdurabilmesini bildi.

1977 Haziran seçimlerinin sonuçlarını da bu açıdan değerlendirmek gerekiyor. İşçi sınıfının partisi, aydınların nabız ve tercihlerini kitlelerin nabız ve tercihleri saymadığı için seçimlere katıldı. Alınan başarısız sonuç, bu saptamada bir yanlış olduğunu göstermiyor. Başarısızlığın temelinde kesinlikle bu saptama yok. Başarısızlığın temel nedeni, sosyalist örgüt kavramının, parti kavramının 1965'lerden bu yana büyük yararlar alması. Kitlelerin hızla bilinçlendiği beş uzun yılın örgütüsü, partisisiz olarak geçirilmesi. Ve sonuçta genç sosyalist örgütün kitlelere ulaşabilmede yeterli olgunluğa ve düzeye ulaşamaması.

Eski oyunun bugün yeniden sahneye konduğu görülüyor. "Mahalli seçimlerin MC'nin gidişi ya da kalışı açısından bir referandum önemi sahip olduğu" şimdiden söyleniyor. Daha da ötesi "CHP'ye verilmeyecek her oyun MC'ye evet anlamını taşıyacağı" tahlilleri yeniden piyasaya sürülüyor.

Önce, bu tür "tahlil"lerin kitlelerin bilinç ve tercihini yansıtmadığını bilmek gerekiyor. İkinci olarak da şunu bilmek gerekiyor: Bugün böylesine "iki-lem"leri, en teşne olanlarda bile yutturma olanağı çok daha az. Kitleler de, küçük burjuvazi de deneyleri ile öğrenir. Yeni deneylerle öğrenip eski bilinçlerini aşarlar. Herkes, yeni deneylerle öğreniyor, görüyor. Aradan geçen 5 ayın öğreticilik açısından hayli zengin olduğuna kuşku yok.

Bundan sonra, başarı da başarısızlık da sosyalist örgütün kitlelere ulaşabilme gücüne, inandırıcılığına bağlı. İçinde bulunulan koşullar, bu güce ve bu inandırıcılığa büyük önem kazandırıyor. Şu satırlarda söylendiği gibi:

"6 Kasım'da iç dönüşümünü açık seçik sergileyen CHP'nin bu çekinceyi önleyebilmesi olanaksız. MC ve CHP dışındaki siyasal örgütlerle düşüyor bu iş. Küskün büyük kentler halkının sandık başına gitmesini sağlayacak adaylar gösterilebilirlerse eğer, MC'nin sürüp gitmesine yol açacak bir yapay güclenme imajının yaratılmasına olanak verilmemiş olur.

"Ve böylece belki CHP de değişiminin olumsuzluğunu anlar." (Önder Şenyapılı, 6 Kasım 1977, Vatan, 10 Kasım 1977 Perşembe)

İki sistemin yarışması :

NEREDEN

DEMOKRAT SERÜVEN

Geçtiğimiz haftanın güncelliğini uzunca süre sürdüren belli başlı konusu, 11 Aralık'ta yapılacak yerel seçimlerde yenilenecek belediye başkanı, belediye ve il genel meclisleri adaylıkları için yapılan aday yoklamaları ve sonuçlarıydı...

Özellikle CHP'deki aday yoklamaları, normal ve alışılmış çerçeveleri aşarak adeta serüven biçimine büründü.

Siyasal edebiyata "nylon delege" gibi bir sözcüğün kazandırılmasından, il örgütlerinde ölüm olaylarına kadar uzanan serüven, CHP'nin sermaye güdümündeki verici sarsıntısına daha yeni ve ibret verici boyutlar kazandı...

Aday yoklamalarının haftalarca önce basında ve ilerici kamuoyunda işlenen bir konu tahminlere uygun bir biçimde gerçekleşti.

CHP GENEL MERKEZİNİN SERMAYE YARARINA OPERASYONU

Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ın, İstanbul Belediye Başkanı Ahmet İsvan'ın, Kocaeli Başkanı Erol Köse'nin ve Adana Belediye Başkanı Ege Bagatur'un, CHP Genel Merkezince harcanmak istendikleri biliniyordu.

İlerici kamuoyunun ve kent halklarının önemli ölçüde güvenini kazanan bu isimler adeta güçlü ve güçlü bir pençenin zoruyla görevlerinden koparıldılar.

Sermaye çevrelerinin istek ve dayatmalarına önemli ölçülerde karşı koymayı başarabilen bu isimlerin, delege oyunlarıyla göz göre göre katledilmeleri, CHP'nin

demokrasiden ve demokrasi mücadelesinden ne anladığını kanıtlanması bakımından da bir kez daha öğretici oldu.

On seçimlere üç gün kala ağrılığını açık açık Ali Dincer'den yana koymakta sakınca görmeyen Ecevit'in, ön seçimlerin yapılacağı Pazar gününden bir gece önce, yüzü aşkın delegenin delegeliklerini iptal etmesi ise trajedinin bir başka perdesi oldu.

Kadim CHP'lilere bile "güler mısın, ağlar mısın" dedirten olay, tam anlamıyla bir perişanlığı sürütlüyordu.

Ve hemen hemen herkes soruyordu: — Peki delegelikleri iptal edilen bu delegeler, bugün Ankara milletvekili bulunmaları da seçenler değil miydi?

Yüzü aşkın delege 1 Mayıs günü yapılan milletvekilliği için adayları saptayan ön seçimde de oy kullanmışlardı.

Dişarıya karşı demokrat tutum ve mücadelesinden geçtik, kendi içtendeki demokrasi ve hukuk uygulamaları bu olan bir CHP'de acaba sorumlular kimdi?

HALKI AVUTMANIN İNCE HESAPLARI

Bu sorunun yanıtı, CHP'de yakın bir gelecekteki operasyonun taktiksel özünü açığa çıkarmaktadır.

Bugünden ileri sürülen olasılıklara göre, yerel seçim sonuçları üzerinde görülecek olası bir olumsuzluğun suçu, Eyyüboğlu-Topuz ikilisine yıkılarak Genel Başkan akanacak ve şimdiden oluşturulan yedek bir kadroyla yolculuğa devam edilecektir.

Ancak son bir-iki yıllık benzer uygulamalarda kendini gösteren "Bunlar genel başkanından habersiz yapıyor" biçimindeki imaj da bir hayli hasar görmüş durumdadır.

CHP'ye yönelik ciddi ve tutarlı eleştirileri bugüne kadar "düşmanlık" kılıfına sokmayı beceren CHP yöneticileri, bu konuda kamu oyunda da, benzer bir yaklaşım oluşmasını başarmışlardır.

CHP yöneticileri güdümlü basın, yayın ve propaganda biçimiyle ayrıca kamuoyunda şu çarpık imajın oluşmasını da sağlamışlardır:

— CHP'yi bu dönemde eleştirmemek lazım. Şimdi MC ile uğraşılıyor. Bu dönemde CHP'yi eleştirmek demek, MC paraleline düşmek demektir!...

Ve bu mantık 5 Haziran genel seçimlerinden önce büyük ölçüde kamuoyuna mal edilmişti.

— Nede olsa CHP'yi eleştirmeyi...
— CHP'nin parçalanmasını istemek, güçlüğü olmasını istemek, demektir!...

Bir forum ve katılanlar

Son günlerde gazetelerde yer alan bazı ilanlar, ilerici, demokrat, sosyalist kamuoyunun dikkatini çekiyor. Bu ilanlarda belirtildiğine göre, 13 Kasım Pazar günü, İstanbul'da "Sosyalistler Arası Forum" düzenlenmiş. Düzenlenen bu foruma, yine ilanda belirtildiğine göre, çeşitli partiler ve dergiler katılıyorlar. Toplantının düzenleyicileri olarak da Türkiye Emekçi Partisi (TEP) ve Vatan Partisi (VP)'nin adları geçiyor.

İşin ilginç yanı, "Forum"a katılacak partiler arasında, Türkiye İşçi Partisi'nin de adının sayılması. Dikkat edilmesi gereken nokta burada ortaya çıkıyor.

Söz konusu "Forum"a katılma çağrısı, Türkiye İşçi Partisi'ne 20 Ekim 1977 tarihinde Vatan Partisi tarafından yapıldı. Türkiye İşçi Partisi, bu çağrıyı 24 Ekim günlü yazısı ile cevaplandırdı. Bu cevap aynen şöyle:

"Sayın Mehmet Özler,
Vatan Partisi Genel Başkanı

"20.10.1977 günlü mektubunuza cevap

"Mektubunuzda söz konusu edilen "Forum" girişimi dolayısıyla ortak çağrımıza teşekkür ederiz.

"Ancak bu konu ile ilgili olarak, gerek daha önce Merkez Yönetim Kurulu-muca kabul ediyip tarafımıza da iletilen "Ürgütlü Bir Güç Yenilmez" adlı broşürde ortaya konan, gerekse Genel Başkanınızın sizinle yaptığınız özel görüşme- de teyiden belirttiği Partimiz görüşünde bir değişiklik olmadıysa, çağrınıza katılamayacağız."

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın imzasını taşıyan ve 24 Ekim'de ilgililere iletilen bu mektuba rağmen, gazete ilanlarında bu "Forum"a Türkiye İşçi Partisi'nin de katılacağı belirtilmesi ilgi çekicidir.

Kişilerin temennisi ve niyetleri ne olursa olsun, belirli bir toplantıya katılmayacağını önceden açıkça belirten bir siyasi partinin adının toplantıya katılacaklar arasında sayılması, en azından karşılıklı saygı ve dürüstlük kurallarına ters düşmektedir.

Dikkatsizlik ve ihmalse, sosyalist harekette bu tür eksiklikler kesinlikle aşılmaması gereken ve çok zararlı eksikliklerdir. Eğer kasıtlı bir çaba ise, bu çabanın sahipleri, külahlarını önlerine koyup düşünmek zorundadırlar.

TİP mahalli seçimlere 38 ilde katılıyor

CHP'DE ÖNSEÇİM SAHNESİ

CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANLARININ SAPTANDIĞI ÖNSEÇİMLER HAKKINDA ÇOK ŞEY YAZILIP ÇİZİLİYOR. CHP YÖNETİMİNİN, İLERİCİ, KENDİ ÇİZGİSİNE TERS DÜŞEN UNSURLARI, KENTE YARARLI OLMA ÖLÇÜTÜNÜ HİÇ GÖZÖNÜNE ALMADAN TASFIYESİ, İLERİCİ-DEMOKRAT KAMUYUNUN TEPKİSİNİ ÇEKTİ. TÜRKİYE'NİN ÇEŞİTLİ İLLERİNDE "DEMOKRASİYİ GETİRECEK" PARTİNİN PEK DE DEMOKRATİK OLMAYAN YOLLARA BAŞVURDUĞU BİLİNİYOR. ANKARA'DA OLUP BİTENLER DE BU AÇIDAN HAYLI İLGİNÇ. ŞİMDİ, ANKARA'DA CHP ÖNSEÇİMLERİNİN PERDE ARKASINA ŞÖYLE BİR GÖZ ATALIM:

"Açık söylüyorum, bizler buradan, her kanunsuzluğa her keyfi buyruğa boyun eğen, kendi iradelerini kanun içinde yürütme hakkından feragat eden partiler olarak ayrılırsak bir daha parti olarak vatandaş huzuruna çıkamayız. Bırakınız vatandaş huzuruna çıkmayı, evlerimiz döndüğümüzde bizi bekleyenlerin bile yüzüne bakamayız."

Yukarıdaki sözler 11 Aralık yerel seçimleri öncesi 6 Kasım Pazar günü CHP'nin yaptığı ön yoklama sonunda çeşitli delege oyunları sonunda kaybeden bir aday adayına ait değil. Sözlerin sahibi CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit...

7 Mayıs 1972 tarihinde yapılan ve "evet-hayır" kurulmayı olarak adlandırılan CHP'nin 5. olağanüstü kurulunda yaptığı konuşmada Ecevit, İsmet İnönü'nün, "ya ben ya Bülent"e varan tavrını şiddetle eleştiriyor ve şöyle devam ediyordu:

"Tekerar söylüyorum, CHP de buyruk mu işleyecek, hukuk mu işleyecektir; buna karar vereceğiz. Bir partinin kapikulları ni olacağız? Karar sizindir..."

YİNE, "YA BEN YA O"

Şimdi 72'lerden 77'lere gelelim. 11 Aralık yerel seçimleri öncesi hemen bütün CHP örgütünde kıyasıya bir mücadele var ve bu mücadele büyük illerde doruğuna ulaşmış durumda. Tarafsız olması gereken Genel Yönetim Kurulu ise mücadeledik taraflardan biri. Bu durumda Genel Başkan ne yapacaktır?

Ecevit, ön seçimlere iki gün kala açıkça "taraf" tutacak ve Ankara'nın Belediye Başkanı Vedat Dalokay'a karşı cephe almaktan çekinmeyecektir. Kıscacı, "ya ben ya Vedat" diyordu, İsmet Paşa'nın "ya ben ya Bülent" dediği gibi.

CHP Genel Başkanı, Dalokay'ı hedef alan demecinde, Ankara Belediye Başkanının ön seçimlere çok az bir süre kala belediye yönetimini almak için açtığı sınavın, "kuşukular" doğurduğunu öne sürerken, bir yandan da Vedat Dalokay'ın diğer belediye başkan adaylarını eleştirmesinden "üzüntü" duyduğunu belirterek, bütün bunlara karşın elinde Dalokay'ı cezalandırıcak bir olanak bulunmamasından şikayet ediyordu.

Halbuki iş, hiç de CHP liderinin dediği gibi değildi. CHP tüzüğü'nün "parti suçları" başlığı altındaki 81 inci maddesinde "parti yayınlarını zedeleyici yayınlar yapmak ve parti adaylarına karşı veya başka adaylardan yana açık veya gizli çalışmak parti suçudur" denildiğine ve Dalokay'da bu suçlamalar altında bulunduğu göre Ankara Belediye Başkanlığı hakkında pek de kolay bir şekilde işlem yapılabildi.

SARIKAYA - ECEVİT

CHP Genel Başkanından bir gün önce verdiği bir demeçte Vedat Dalokay'ı, belediye yeni personel almak için açtığı sınav dolayısıyla çok ağır bir dille suçlayan belediye başkan vekili Emin Sarıkaya ise ertesi gün Dalokay'a yüklediği suçların çok daha ağırının hesabını vermekle karşı karşıya geliyordu.

Ankara Cumhuriyet Savcılığı, Ankara Belediye Başkan Vekili ve Dalokay'ın rakibi Ali Dinçer'in yakın destekçisi Emin Sarıkaya hakkında "Ges-İş sendikasının yasal yöneticisi olmadığı halde sendikaya ait beş daire ve üç arabayı yetkisiz olarak satmak, sendikayı üçüncü şahıslara karşı yüzbinlerce borçlu duruma düşüren tasarruflarda bulunmak" suçlarından ceza davası açılmasına karar veriyordu.

VEFA BORCU

Ve binbir çeşit delege oyunlarından sonra Ali Dinçer rakibi Vedat Dalokay'a büyük fark yaparak Ankara Belediye Başkanı adayı olmayı başardı!...

Belediye Başkanlığı için yapılan mücadelenin yanı sıra en az onun kadar ilgi toplayan ve türlü oyunların döndürüldüğü bir de belediye meclisi ve il genel meclisi seçimleri vardı ki evlere şenlik...

kontenjanın ikinci kez Belediye Meclisi üyeliğine aday gösterildiği görüldü... Hem de ikind keze...

CHP'nin "prensipleri" açısından Cemal Bayıg'a ikinci kez kontenjan verilmez, Neriman Elgin ise ikinci kez kontenjanlı Belediye meclisi üyeliğine getirilirken, meşhur "evet-hayır" kurulunda kaybeden Kemal Satır saflarında yer alan kadın kolları üyesi Nermin Fikribilici'ye ve 5 Haziran seçimlerinin ateşli TBP seçimi konuşmacısı Dursun Bila'ya belediye meclisi üyeliği için kontenjan hakkı tanınıyordu. Belediye meclisi üyeliğine kontenjanlı getirilenler arasında avukat Emin Değer ve Halil Tunç'un kardeşi eski AP'li Hulusi Tunç'un bulunması da bir hayli ilginç hususlardı!...

BU İŞME DİKKAT...

Bu arada belediye meclisi üyeliğine seçilen Yusuf Ata Arak ismine de dikkat etmek gerek. Bu uzun boylu genç hakkında anlatılanlar ilginç.

12 Mart sırasında Genel-İş sendikasının eğitim bürosunda çalışan Arak daha sonra bu görevinden Abdullah Baş-türk tarafından alınmıştır.

Arak'ın Genel-İş'ten uzaklaştırılma nedeni de şuydu:

Sıkıyönetim savcılığının eline, 12 Mart faşist uygulamalarını çok sert bir şekilde eleştiren ve halkı silahlı mücadeleye çağırın bir bildiri geçer. Zamanın sıkıyönetim komutanları bildirinin nerede basıldığını öğrenmek için Ankara'nın altını üstüne getirirler ve sonuçta bildirinin Genel-İş sendikasının teksir makinasında basıldığını saptarlar. Sendika Genel Başkanı Abdullah Baş-türk bu durumu öğrenince kıyamet kopartır ve bu bildirinin kimin tarafından basıldığını bulunmasını emreder.

Yapılan uzun araştırmalar sonucu bildirinin, sendikada en hızlı "komünist düşmanı" olarak bilinen Yusuf Ata Arak tarafından basıldığını anlaşıyor.

Yusuf Ata Arak bu bildiriye basmasının nedenini de şöyle açıklar:

"Ne yapabilirim, gizli örgüt üyeleri beni ölüme tehdit ettiler, ben de bastım..."

Ve sonuçta araya bazı önemli şahısların girmesiyle olay örtbas edilir ve Arak sendikadan atılır.

Ve Yusuf Ata Arak'ın şimdiki pozisyonunu da söylemekte yarar var:

CHP Araştırma Bürosunun başında. Ali Dinçer - Semih Eryıldız ikilisinin perde gerisindeki en kuvvetli ismi...

Delege oyunlarının ve sosyal demokrat politik hesapların Ankara'ya düşen bölümü özette böyle.

Türkiye'de 67 il, 1800 belediye meclis merkez vardır ve hemen hepsinde CHP Genel Merkez politikası Ankara ilinin içinde farklı olmamıştır.

Fakat iki gün sonra açıklanan belediye meclisi kontenjanlarında kadın kolları Genel Başkanı Neriman Elgin'in

IMF heyeti Türkiye'yi çok sevdi

Kadir GÖREN

Modern "Duyunu Umumiye" olarak nitelendirilen Uluslararası Para Fonu'nun Türkiye ekonomisi üzerinde yaptığı "konsültasyon" bitiyor. Üç haftalığına gelen IMF heyeti Türk ekonomisinin çok ilginç bulmuş olacak ki süresi 15 gün daha uzatacağını daha önce açıklamıştı.

Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş döneminde Avrupa'nın kapitalist ülkelerinden borç para alılabilmek için Türkiye'nin vergi gelirlerini karşılık gösterdiği ve bu vergilerin toplanmasının Avrupalı parababaları tarafından kurulan ve adına "Duyunu Umumiye" denilen örgüt aracılığı ile yapıldığı hatırlanırken, IMF ile Duyunu Umumiye arasında bazı benzerlikler olduğu hemen dikkatli çekiyor.

Nasıl çekmesin ki... Osmanlılar zamanında Avrupalı bankierler Türkiye'nin hangi geliri, vergisi sağlansa ona karşılık borç para vermişler. IMF de Türkiye'ye MC iktidarının üç ay daha ayakta durmasını sağlayabilmiş demek olan 100 milyon dolar vermek için Türk mallyeçilerini haftalarca terletiyor. Dört haftadır Türk ekonomisinin yetkilerini sorguya çektiler, en önemli devlet arşivlerini ve bilgilerini didik didik ettikleri yetmişmiş gibi 15 günlük ek bir araştırma ve inceleme süresi daha ilan ediyorlar. Bu gidişte IMF 100 milyon dolar borç vermek için ne derece o kadar borcunu Türk mallyesinde toplanmasını bekleyecek gibi...

IMF MEMURLARA ÖDENEN YAKACAK ZAMMINA KARŞI

IMF'nin Türkiye ekonomisini inceleyen nelere karıştığı ve hangi konularla hükümet yetkilerine "önerilerde" bulunduğunu bilmek bu uluslararası para kuruluşunun karşısında Türkiye'nin ne durumda olduğunu anlamaya yeter. IMF Heyeti vereceği kredi karşılığında ödenen beri Türkiye'de kaikinna huzunun düşürülmesini, ücretlerin ve maaşların dondurulmasını istemektedir. Bütün bunlar bilinen koşullardır. Ve bu koşullar karşısında "Milliyetçi" geçilen MC Hükümeti kılını bile kıpırdatmadan baş eğmektedir. MC'ye göre bir uluslararası kuruluşun Türkiye'nin işçilerine bu denli karışması "olağan" karşılanmalıdır. Nitekim IMF'nin istediği gibi yapıldı Türk parasının yabancı paralar karşılığında değeri yüzde 10 düşürüldü. Türkiye ekonomisi ve piyasa koşullarına bu devalüsyon nedeniyle alak bulduk oldu. Hayat pahalılığı görülmeye

dik bir hızla arttı. Emekçi halk enflasyonun büyük yükü altında nefes alamaz hale geldi. Buna karşılık vurguncular, stokçular ve komisyoncular milyonlarına milyonlar kattılar. Katmaya da devam ediyorlar.

Dar geliri emekçi halkın pahalılık ve zamlar karşısındaki tepkisini gören MC Hükümeti yaklaşan yerel seçimleri de düşünüp onların "ağzlarına bir parmak bal calmayı" ve adına daha sonra "yakacak zammı" denilen, komik sayılabilecek 750 ile 1000 lira olarak saptanan ek ödemeleri vermesi kararlaştırdı. İşte IMF Heyeti memurlara ve emekçilere verilmesi kararlaştırılan bu yakacak zammına da karşı çıktı. "Olmaz" dedi. "Siz bütçede kaynağı olmayan bu parayı memurlara verirsiniz enflasyonist gidişi hızlandırırız. Bu nedenle de IMF'den aieceğünüz borçları kolayca ödeyemezsiniz."

Doğal olarak MC Hükümeti için yakacak zammı geri dönüşmesi olanaksız olan bir karardı ve geniş kitlelerin tepkisini bir süre için önlemenin tek yolu da IMF'nin karşı çıkmasına rağmen buydu.

IMF'İN KIZGINLIĞI VE TEHDİDİ

Uluslararası parababalarının örgütü olan IMF'nin Türkiye'deki müfettişlerini bu son olay oldukça kızdırdı. Zaten Türkiye ekonomisini, mallyesini ve hazinesini inceledikçe hoşlarına gitmeyen birçok pürüzle karşılaşılıyor ve canları sıkılıyordu. Bir kere devalüsyon istedikleri oranda yapılmamıştı. İkincisi, 1978 programı Dördüncü Beş Yıllık Plan hazırlanmadığı için daha belirlememişti. Türkiye ekonomisi bir belirsizlik içindeydi. Uzmanlar çaresizlik içinde IMF heyetine bir şey beğendirememenin ezikliği taşıyorlardı.

İşte bu nedenlerin üzerine memurlara verilen yakacak zammı da eklenince IMF müfettişleri çileden çıktılar. Şimdi bütün gözler Türkiye ekonomisini denetleyen, inceleyen bu "saygıdeğer" müfettişlerin vereceği kararda. Ya bu beyler önerdiklerinin yapılmadığını ileri sürüp MC'nin istediği kredinin verilmesini sağlarsa ne olacak? Demirel böyle bir karar düşünmek bile istemiyor. Hadî Demirel kendisini kurtarmak için iktidarda kalmasını gerektiriyor. Ama ya o kendilerine "milliyetçi" adına yakıştıran partiler? IMF böyle bir karar versin o partileri görelim.

İstanbul'da ekmek fiyatları kargaşası

İstanbul'da geçtiğimiz haftalarda devlet otoritesinin ne denli laçka olduğuna ilişkin ilginç günler yaşandı. İl Koordinasyon Kurulu toplanarak ekmeğin gramajını 620 grama çıkartıp fiyatını da dört lira olarak saptadı. Ekmek

fiyatını yasalara göre saptaması gereken organ olan Belediye ise Koordinasyon kurulunun bu kararına karşı çıktı ve 470 gram ekmeğin üç liradan satılacağını ilan etti. Buna karşılık MSP'ilerin elinde olan Gıda, Tarım ve Hay-

vancılık Bakanlığı İl Koordinasyon Kurulunun ekmeğe yaptığı zammı onayladı. İstanbul Valiliği de bu onaylamada etkin bir rol oynadı.

Böylece İstanbul'da eşine ender rastlanan olaylardan biri ortaya çıkmuş oldu. Bir yandan İl Koordinasyon Kurulu kararı gereğince 620 gram ekmeği dört liraya satan fırınlar öte yandan da Belediyenin kararı gereğince 470 gram ekmeği üç liradan satan fırınlar ilginç bir görünüm sergilediler. Bu keşmekeş gerçekte devlet otoritesinin birkaç fırın patronu uğruna nasıl ayaklar altına alındığını gösteren yürekler acısı bir durumu belgeliyordu.

Belediye Başkanı Ahmet İsvan yaptığı açıklamada ekmeğin fiyatlarını belirleyecek tek mercin Belediye olduğunu, İl Koordinasyon Kurulunun verdiği kararların yalnızca tavsiye niteliğinde taşıdığını söyleyerek ekmeği dört liradan satan fırınların cezalandırılacaklarını dört liradan satmakta devam ederlerse de kapatılacaklarını belirtti. Ama buna rağmen fırın patronları pervasızca Valiliğin ve Tarım Bakanlığının verdiği kararları ileri sürerek ekmeği dört liradan satacaklarını açıkladılar ve Belediye'nin de yeni fiyat için Bakanlığın onayını almaması istedikleri.

Şimdi İstanbul'da bazı fırınlar hâlâ

dört liralık, bazı fırınlar ise üç liralık ekmeği çıkartıyorlar. Kuşkusuz dört liralık ekmeği çıkartmakta direnenler ikili bir çıkar peşindedir. Birincisi ekmeğin gramajını artırmakla birlikte ekmeğin fiyatını da yüzde 20 dolaylarında yükseltmiş oluyorlar. İkincisi ise büyük gramajlı ekmeğin "calmak" daha kolay olacağı için gramajın artırılmasını istiyorlar.

İstanbul'daki ekmeğin kavgası Türkiye'de devlet otoritesinin ne denli gülünç bir duruma düştüğünün açık bir kanıtı olmaktadır. Bir yanda Ticaret Bakanı Valiliklere genelge yollayarak Belediyelerin fiyat artışlarından sorumlu tutulacaklarını ve fiyatların belirlenmesi için belediyeler tarafından yapılmasını isterken, öte yandan Valilik ve Tarım Bakanlığı bir iki fırın patronunun çıkarları doğrultusunda hareket ederek ekmeğe zam yapma yetkisini kendilerinde bulabiliyorlar. Oysa Belediye Kanununa göre ekmeğin fiyatını belirlemek, belediyeye verilmiş bir yetki.

Bir yanda Kanun, öte yanda bir bakanlığın genelgesi ve arkasından Valiliğin Bakanlığın kararları. Bilen varsa beri gelsin Türkiye'de halkın ekmeği ile kim oynuyor, fiyatları kim artırıyor ve kimlerin yararına. Ve yine bilen varsa söyleyin, Türkiye'de ekmeğin fiyatını saptayan otorite kim?

Dediler ki...

"Ne var ki artık önseçimler bitmiş ve kararlar verilmiştir. Bundan sonra yapılacak iş, parti içi yarışmaların birbirlerini ellerini sıkmaları ve aralık ayındaki yerel seçimlere var güleri hazırlanmalarıdır. Partici çelişkilerini dan sonra da pompalamak, MC iktidarının işine yarayacaktır. Türkiye'nin bugünkü koşullarında yerel seçimlerin önemli gittikçe büyümektedir. Yerel seçimlerde MC partilerinin ilerlemesi, üçlü hükümetin gücünü ve gereğini peşistirecek; gerilemesi, Ankara'da bir siyasi değişikliğe yol açacak ağırlıklar yaratabilecektir.

"Şimdilik gündemde ağır basan madde budur. CHP'nin üç dönem çatışmalarını bu gereğinin koşullarında eritmeye savaşım stratejisinin birinci kolu saymak gerekir." (Oyların Ardındaki Gerçek, Cumhuriyet 8 Kasım Salı)

Genel Başkanı "İkna" Yöntemi

"Bu yolla partide istediğiniz adama harcayabilirsiniz. Bugün başarılı belediye başkanlarını, yarı yurtsever milletvekilleri ve senatörleri, sonra da hiç belli olmaz, partinin genel başkanını... (Gözlem, Uğur Mumcu Cumhuriyet, 8 Kasım Salı)

Namussu Olmak Yeterli

"Aşağıda bir kışa göreceksiniz.. Bir zamanlar İzmil'te AP'li ve CHP'li "kent rantıye"sinin Köse'yi düşünmek için gerçekleştirilmeye çalıştığı çirkin koalisyonun bir belgesini...

"Böyle bir koalisyon değil ama Ali Topuz'un son kurultay öncesi Kandıra'lı Turan Güneş'le başlayan işbirliği Kocaelli'nun ekonomik çıkar grupları ile birleşerek bir koalisyon kurunca istenen sonuç sağlanmış olduğu..." (Milliyet, Politika Kazanı, Ürsan Öymen 8 Kasım Salı)

Bunu Duymak Zorunda mıydınız?

"Adana'da Ege Bağatur'un, İzmil'te Erol Köse'nin başına gelenlere bakıp, CHP'nin yeni yönüğünü anlayabilirsiniz.

"Hele Dalokay olayı çok önemlidir...

"Demek ki bu parti için halk hizmeti, bir şey ifade etmiyor.. Var mı yok mu dolap.. Var mı yok mu entrika...

"...Hay ağzımı öpeyim o yazarın.. Kömü?..Tam hatırlamıyorum ama dün bir yazmıştı.. Ne güzel demişti:

"CHP galiba AP'leşiyor"

"eee, başka türlü diyalog kurnaları mümkün mü?" (Sözün Kısası, Rauf Tamer, Tercüman, 8 Kasım Salı)

BÜYÜK EKİM D İLE KU

Türkiye İşçi Partisi tarafından düzenlenen "Ekim Devrimi ve Türkiye" konulu toplantı 6 Kasım Pazar akşamı İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nda yapıldı.

Spor ve Sergi Sarayını bütünü ile dolduran 5 bini aşkın bir topluluk, Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümünü sanatçıları ve konuşmacıların eşliğinde coşku ile kutladılar. Yazar Aziz Nesin'in gecede yaptığı konuşmada da belirttiği gibi, o akşam salonu dolduran binlerce kişi, iki şeyi bir arada kutluyordu: "Birincisi, Büyük Ekim Devrimini, ikincisi Ekim Devrimi'ni kutlayabilecek duruma gelen Türkiye devrimci hareketini.

SELAM DÜNYANIN AYDINLIK GELECEĞİNE

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, Ekim Devrimi kutlama törenlerine çağrılı olarak gittiği Moskova'dan dönmüştü. Boran'la birlikte yine çağrılı olarak SSCB'ye giden Genel Sekreter Nihat Sargın ise, kutlama gecesinde hazır bulunmak üzere Türkiye'ye donmuştu.

Gece, Türkiye İşçi Partisi korosunun marşları ile başladı. Marşlardan sonuncusu olan Enternasyonal, salonu dolduran kalabalık tarafından hep bir ağızdan söylendi.

Daha sonra kürsüye TIP Genel Sekreteri Nihat Sargın geldi. Nihat Sargın sözlerine şöyle başladı:

"Sevgili arkadaşlar, aziz dostlarım;

"Sovyetler Birliği Barış Komitesi'nin çağrısına olarak Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümü toplantısı ve törenlerine katılmak üzere Genel Başkanımızla birlikte gittiğimiz Sovyetler Birliği'nden bu toplantıda hazır bulunabilmek için, seyahatimi kısa keserek henüz dönmüş bulunuyorum."

Genel Sekreter Sargın, daha sonra "bütün çağların en büyük devrimi olan Ekim Devrimi"nin 60. yıldönümü törenlerine, devrimin yapıldığı ülkede katılabilmis olmaktan dolayı duyduğu mutluluğu belirtti. Sargın, bu olanağı tanıyan SSCB Barış Komitesi yetkililerine, gösterdikleri konukseverlikten ötürü teşekkür ettikten sonra konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Sadece çağımızın değil, 'bütün çağların en büyük devrimi' olan Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümü toplantısı ve törenlerine, devrimin yapıldığı ülkede katılabilmis olmaktan büyük kıvanç duymaktayım. Sovyetler

ber dostlarımız bu olanağı bize vermiş olmalarından ve gösterdikleri büyük konukseverlikten dolayı huzurlarınızda teşekkür ederim.

"Bu toplantıyı öğrenen Sovyetler Birliği Barış Komitesi yetkilileri toplantıda hazır bulundular ve onlar aracılığıyla tüm barışsever halkımıza selamlarını ve iyi dileklerini, sömürsüz bir dünyada barış içinde kardeşçe yaşama için mücadelede başarı dileklerini iletmemi istediler. Bir hafta sonra Sovyetler Birliği'ndeki toplantı ve törenlerde hazır bulunacak olan Genel Başkan Boran arkadaşımız da toplantıya katılan tüm konuklarımıza ve arkadaşlarımıza selam ve saygılarını sundu.

"Her iki dileği saygıyla iletirim.

"Katılabildiğim toplantılarda konuşan, dünya sosyalist sisteminin, kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve ger kalmış ülkelerdeki millî kurtuluş hareketinin, dünyamızın bu uç temel devrimci gücünün en yetkili temsilcilerinin kitim çizerek belirttikleri üzere Büyük Ekim Devrimi, hepimizin ortak bileşeni, yollarını aydınlatan ışık olmakta, her anılışında ve kutlanışında güçlerini daha bilemekte ve pekiştirmektedir.

"Selam dünyanın aydınlık geleceğine!"

Sargın daha sonra Genel Başkan Behice Boran'ın iletmiş olduğu mesajı okudu. (Bu mesajın tam metnini, Dergimizin 16. sayısında bulacaksınız.)

GELECEĞİ GÖRMENİN MUTLULUĞU İÇİNDEYİZ

Daha sonra söz sırası ünlü yazar, Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı Aziz Nesin'deydi. Aziz Nesin şunları söyledi:

"Bugüne dek Ekim Devrimi'ni Türkiye'de kutlamak yalnızca devlet ileri gelenlerinin tekelindeydi. Yani bu, devlet adamı olarak onların görevlerinin bir parçasıydı. Başkaları kutlayamazdı devrimi. Biz bugün iki şeyi bir arada kutluyoruz. Birincisi, Ekim Devrimini kutluyoruz. İkincisi, işçi sınıfı olarak, işçi sınıfının aydınları olarak Ekim Devrimini kutlayabilir düzeye gelmiş olmamızı kutluyoruz."

Aziz Nesin daha sonra, Ekim Devrimi'nin yeni bir çağı başlattığına değinerek, Ekim Devrimi ile başlayan devrimci sürecin bugün de sürdüğünü sözlerine ekledi.

"Ekim Devrimi'nin, ilk sosyalist devrimin, komşu bir ülkede olması, egemen sınıfların sosyalistleri karalamalarına, onları dışa bağımlı olarak göstermelerine ve bu şekilde sosyalistlerin halktan soyutlanmalarına olanak tanımıştır Türkiye açısından. Egemen sınıfların bizleri nasıl görmek ve göstermek istediklerini eski kuşaklar çok daha iyi bilir. O dönemleri yaşayanlar olarak yeni kuşaklara belge bırakamamanın üzüntüsü içindeyiz."

Nesin daha sonra sosyalist devrimin yalnızca üretim araçlarının el değiştirmesi anlamına gelmediğini,

topyekun bir değişikliği, bu arada yeni bir insanın, sosyalist insanın yaratılması demek olduğunu vurguladı. Nesin bunun Sovyetler Birliği'nde, Ekim Devrimi'nden bu yana gerçekleştirildiğini sözlerine ekledi.

Nesin sözlerinin sonunda şunları söyledi:

"Devrim gerçekleşecektir. Tutarlı ve ısrarlı bir şekilde bunu belki görür, belki görmez. Ama bizler, mutlaka gerçekleşecek olanı bugünden görmenin mutluluğu içindeyiz."

SOSYALİZMİN BARIŞ ANLAYIŞI

Nesin'den sonra kürsüye gelen Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem, Büyük Ekim Devrimi'ni kutlama olanağını sağladığı için Türkiye İşçi Partisi'ne tüm barışseverler adına teşekkür ederek sözlerine başladı. Dikerdem sözlerine şöyle devam etti:

"1917 Devrimi dünyayı sarsmakla kalmadı, aynı zamanda onu değiştirdi. Ekim Devrimi ile ilk kez, ezilen çoğunluk, azınlığın iktidarına son verdi. Devrimin büyük önderi Lenin'in deyimiyse, Ekim Devrimi, milyonlarca insanı, emperyalizmin kısıcaından kurtardı.

"60 yıl öncesinin o unutulmaz günlerinde, ezilen işçiler ve emekçiler, sömürüyü, kölelik kalıntılarını yoketmek üzere birleşmişlerdi. Ama onları birleştiren bir hedef daha vardı: Emperyalist savaşa son vermek. Barış, Ekim Devrimi'nin varmak istediği ilk amaçlardan biri oldu. Çünkü, sosyalizmin özünde barış kavramı vardır."

Dikerdem daha sonra günümüz dünyasının barış sorunlarına değindi. Dikerdem barıştan yana gücünün çığ gibi büyümesinde sosyalizmin, sosyalist sistemin katkılarını dile getirdi. Dikerdem, daha sonra haklı savaşlarla emperyalist savaşlar arasında bir ayrım yaptı.

Sosyalizmin barış çağrısının "pasifist" bir anlam taşımadığını vurguladı. Dikerdem, bunun örneği olarak da, Büyük Ekim Devrimi'nin barış çağrılarında birinci sınıfın haklı kurtuluş savaşında ona olanca desteği göstermesini verdi. Barışın, haklı kurtuluş savaşlarının desteklenmediğini hiç bir şekilde dışlamaya çağını sözlerine ekledi.

Dikerdem, sözlerini şöyle tamamladı:

"Başla işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilere, kendilerini sömürsüz ve savaşsız yeni bir dünyaya adanmış tüm barışseverlere Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yılı kutlu olsun."

DEVRİMCİ SANATÇILAR COŞKU KATIYOR

Türkiye İşçi Partisi tarafından düzenlenen geceye birçok kuruluş ve siyasi partiden başarı mesajları geldi. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ni düzenlediği geceye başarı mesajı gönderdi.

Yılların devrimci saz ustası Ruhi Su'nun katılışı, geceye ayrı bir heyecan ve coşku kattı. So "Güneş ufuktan birgün doğacak" diye haykırıyordu.

Geceye başarı mesajı gönderenler arasında, Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Dekan Prof. Dr. Abdullah Kızıllırmak da bulunuyordu. Kızıllırmak, düzenlenen

DEVİRİMİ COŞKU FLANDI

geceyi olumlu bir gelişim olarak kutluyor, başarı dileklerini lietiyordu. Bunu TMMOB Genel Başkanı Teoman Özbirk'in mesajı izledi.

Geceye katılan İşçi Kültür Derneği folklor ekibinin sunduğu Artvin oyunları, geceye ayrı bir renk kattı. Katılanların coşkusunu bir kat daha artırdı.

Sıra, sanatçı Timur Selçuk'ta idi. Selçuk, doyurucu ve yetkin programına "Aldırma gönül aldırma" ile başladı. Sonra "Onlar umudun düşmanıdır sevgilim" geldi. Selçuk, "Bir gün gelir faşist yılanı ezerler" diye haykırırken sanatçı coşkusu, salondaki tüm kalplerin coşkusu ile bütünleşiyordu. Selçuk, programını "1 Mayıs" ile bitirirken, salon hep bir ağızdan sanatçıya eşlik ediyordu.

Konuşmacılar arasında Tabii Senatör Suphi Karaman da bulunuyordu. Karaman özetle şunları söyledi: "Ekim Devrimi, sömürsüz bir toplumun kurulması için, burjuvazinin egemenliğinin yıkıldığı büyük bir toplumsal olaydır. Bu devrim, aynı 1789 Devrimi gibi, tarihin gelişimi içinde önemli dönemeç noktalarından biri olmuştur. 1917 Devrimi, Türkiye'de başlayan ulusal kurtuluş savaşı ile birlikte çağımıza damgasını vurmuştur.

"1917'de devrimci stratejide yeni bir çağ açıldı. Nesnel koşullarda, büyük kitleleri sosyalist devrime kazanma, işçi sınıfının peşinden sürüklenme olanağı doğdu. Devrimci hareket, bu yeni gerçeklere ayak uydurarak amaca yaklaşıyordu. Artık, burjuva iktidarına muhalefet değil, iktidarı almaktı söz konusu olan. Ekim Devrimi sonucunda büyük bir ülkede ezilmişle-

rin, işçilerin ve köylülerin iktidarı doğdu.

"Bugün yeryüzünde nüfusun üçte biri, sosyalist sistemde yaşıyor."

Karaman daha sonra sosyalist sistemin dışında kalan ülkelerde yürüyen iki büyük toplumsal olgudan söz etti: Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki sınıf mücadelesi ve ulusal kurtuluş hareketleri. Karaman, 1917'den bu yana Türkiye ile Ekim Devrimi'nin gerçekleştiği ülkeler arasındaki ilişkileri değerlendirdi. Karaman, ilk dönemde (1917-1922) genç sosyalist ülkenin ulusal kurtuluş savaşımıza yaptığı katkıları dile getirdi. Karaman sürmekte olan karşılıklı dostluk ilişkilerinin Türkiye'nin emperyalist sistemin ağına daha fazla girmesiyle bozulduğuna değindi.

Karaman, Türkiye ile Sovyetler arasındaki ilişkilerin son dönemi olarak 1960'lardan bu yana geçen dönemi gösterdi. Bu dönemi de karşılıklı anlayış ilişkilerinin yavaş yavaş düzelmeye başladığı dönem olarak nitelendi. Karaman sözlerini şöyle tamamladı:

"Görevimiz, teorinin ve dünya pratiğinin örneklerini yerinde bir biçimde kullanarak amaca ulaşma sürecini çabuklaştırmaktır. Selam ulusal kurtuluş savaşlarına, selam Büyük Ekim Devrimi'ne."

SOSYALİZMİN KAZANIMLARI KİTLELERE ANLATILMALIDIR

Düzenlenen geceye kutlama mesajları gönderenler arasında çeşitli sendikalar da bulunuyordu. Hürr

Cam-İş, Sosyal-İş ve Keramik-İş'in gönderdiği başarı mesajları, alkışlarla karşılandı. Basın-İş Sendikası Genel Başkanı Burhan Şahin de geceye başarı mesajı gönderenler arasındaydı. İstanbul Tabip Odası da gönderdiği mesajda "partinin kıllığında Ekim Devrimi'nin 60. yılını kutluyordu."

Son konuşmacı Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Dinçer Doğu idi. Bugün tezgahının başında bir işçi olarak çalışan eski sendika başkanı Doğu özetle şunları söyledi:

"Ben bu büyük ve şanlı olayın, Ekim Devrimi'nin tarihçesini anlatmayaacağım. 60 yıl içerisinde sosyalizmin emekçi kitlelere neler getirdiğini bazı örneklerle anlatmaya çalışacağım. Bunları yerinde izlemiş bir kişi olarak yapmaya çalışacağım."

Doğu, konuşmasında, sosyalizmin dar bir entelektüel çevrede teorik bir tartışma konusu olarak kabul edilme tehlikesine değindi. Sosyalizmin somut kazanımlarının, kitlelere somut olarak neler getireceğini emekçi kitlelere anlatılmasının büyük önem taşıdığına işaret etti.

Doğu, SSCB'ye yaptığı geziden edindiği çeşitli izlenimleri, çeşitli anlamları anlattı. Doğu'nun verdiği örnekler, sosyalist propagandada eksik kalan bir yanı işaret ediyor, aydınlarla görevlerini hatırlatıyordu: Sosyalizmi, sosyalizmin getireceklerini somut örneklerle ille başta işçi sınıfı olmak üzere yığınlarla anlatmak.

Doğu verdiği örneklerden birinde, sosyalist düzenin, insanın çalışma ortamı, yani işyeri ile yaşam mahallisi arasındaki farklılığı aşırıya indirmeyi amaçladığını söyledi. İnsanın gelişmesi, insanın tüm yetenekleriyle birlikte insanca yaşaması, bir ölçüde buna da bağlıydı.

Doğu, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bir işçi olarak aydınlarımızdan bir talepte bulunuyorum: Teorinin önemi belli. Ancak sosyalizmin geniş emekçi kitlelere getirdiği somut kazanımları yine geniş emekçi kitlelere anlatmak için görev başına. Helk için devrim anlayışından vazgeçelim, halkla birlikte ve halkın örgütlenmesini sürdürerek devrimci mücadeleye katkıda bulunalım. Bu aydınlarımızın düşen büyük bir görevidir."

EKİM DEVRİMİNE SELAM

Toplantıya mesaj gönderenler arasında Dev-Genç de bulunuyordu.

Dev-Genç'in mesajının okunmasından sonra Partili sanatçı Rahmi Saltuk'a geldi sıra. Saltuk, usta saz ve güreşle faşizme karşı bilinci bile, insanları bir Doğu Anadolu'nun dağlarına götürdü; bir zindana, bir mahpusun duygularını paylaşmaya.

Geceye başarı mesajları gönderenler arasında daha başka kuruluşlar da bulunuyordu. Dostlar Tiyatrosu, Ankara Sanat Tiyatrosu, Fatih Şehir Tiyatrosu Çalınları, Elektrik Mühendisleri Odası, Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı, Kimya Mühendisleri Odası Ege Şube Başkanı, Yerköy TÖB-DER Şubesi, Pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneği, Kurtuluş Sosyalist Dergisi, İşçi Kültür Derneği'nin gönderdiği mesajlar okundu. Kimilerinin "kuştarmaya" pek meraklı olduğu Kuzey Kafkasya halklarının bugünkü sosyalist düzenden büyük kazanımlar sağladığı belirtilen mesaj, salonda bulunanların alkışları ile karşılandı.

Gecenin son sanatçısı, Genco Erkal'dı. Artık herkesin "Genco'su olan büyük sanatçı, belki de daha büyük bir coşku içinde sanatının doruğuna çıkıyordu. Genco, çeşitli şiirlerden yaptığı derlemelerle, geceye katılanlara "Ekim Devrimi'ni adeta gün gün yaşattı. Genco'nun okuduğu coşkulu şiirleri sık sık "sosyalist Türkiye", "Silahımız Partimiz" sloganları, "Faşizme Geçit Yok" haykırışları izliyordu.

Ekim Devrimi, Türkiye'de ilk kez büyük bir kalabalığın önünde, büyük bir coşku içinde kutlanıyordu. Gece baştan sona büyük bir disiplin ve düzen içinde sürdü. Büyük Ekim Devrimi'ne en büyük saygı gösterisi, böyle bir gecenin olaysız, provokasyonsuz, bilinçli ve coşkulu bir kalabalık tarafından kutlanması ile ortaya çıkıyordu.

Gece, Parti korosunun söylediği "Enternasyonal" ile sona ererken, herkes bunun bilincini ve mutluluğunu taşıyordu.

ÇUKUR SERMAYESİ, GÜÇLENEN İŞÇİ HAREKETİ KARŞISINDA TEDİRGİN

ADANA SERMAYESİNİN İŞÇİ
HAREKETİ İLERİCİ SENDİKAL
HAREKET KARŞISINDAKİ
TEDİRGİNLİĞİ BİLİNİYOR
SON ZAMANLARDA
ADANA'DA İŞÇİ KESİMİNDE
HIZLANAN UYANIŞ
PATRONLARI VE SARI
SENDİKALARI DAHA DA
TEDİRGİN ETMEYE
YETTİ.
KURTULMAK İÇİN DAHA
AÇIK BASKILARA,
DAHA AÇIK OYUNLARA
BAŞVURUYORLAR.
DEVREYE SERMAYEYE BAĞLI
SÖZDE "YETKİLİ"LERİ
SOKUYORLAR.
AŞAĞIDA ADANA'DAKİ
SON GELİŞMELERİ
ÖZETLEYEN
BİR YAZIYI
OKURLARIMIZA
SUNUYORUZ.

Adana'da yetki döneminin olanca hızıyla sürdüğü son günlerde, işçilerin serbest irade açıklamalarının karşısına çeşitli engeller dikiliyor. İşçilerin mücadelesi bir yandan polis baskısıyla, diğer yandan da iş müfettişlerinin çabalarıyla geriletilmek istenmektedir. İşverenlere kulluk yarış ağır basmakta işverenin istediği sendikaya sahte belgelerle yetki verilmektedir.

Üç bini aşkın işçinin çalıştığı Paktaş'da iki kez irade beyan yapıldığı ve her ikisinde de işçilerin büyük çoğunluğu DISK'e bağlı Tekstil sendikasına "e vet" dediği halde, Tekstil sendikası yetkili kılınmaması, yetki sürecinde bırakılarak işçilerin Tekstil'e teslim olmaları sağlanmak istenmektedir.

Bosna'da ilk irade beyanında varlık göstermeyen Tekstil, daha sonra şaşırtıcı bir maharetle hazırlanan senaryo sonucunda işyerinde yetkiyi aldı. Yaklaşık 3500 işçinin çalıştığı bu işyerinde sendikal hareketin yığıt militanları "kaybetkilerini ama yenilmediklerini" söylüyorlar.

Artık Adana'da işçiler gerekli dosyaların Bölge Çalışma Müdürlüğüne gitmesiyle yetinmiyorlar. Topluca Bölge Çalışma Müdürlüğüne gidiyorlar. "Yetkili sendika biziz" diye haykırıyorlar. İmzalandıkları üye giriş işlerinin bekliğini yapma gereğini daha çok duyuyorlar. Hareketin düzenle ilişkisini dünden daha çok görüyorlar bugün. Ve sendikal mücadele içinde gerçek kurtuluştan yana düşüncenin filizleri yeşeniyor.

BASKILAR, BASKILAR

Tekel Tütün Fabrikasında, Çukobirlik İplik Tesitlerinde, Akdeniz Dokuma Fabrikasında, Bosna 2'de faşistleştirme girişimleri yoğunluk kazanıyor. Çukobirlik'te faşist komandolar işçileri döve döve yetki alıyor. Bosna 2'de aynı terör esiriliyor. Akdeniz'de yine aynı yöntemlerle yetki alıyorlar. Paktaş'ta gece işten çıkan işçilere saldırıyorlar.

İkili, üçlü, hatta dörtlü baskı altında sürüyor ilerici sendikal hareket. İşveren sendika, faşist komando-polis baskısı yetmiyormuş gibi İş Müfettişlerinin sahte evraklar düzenleyerek işçileri patron sendikalarına teslim etmesi daha da güçleştiriyor mücadeleyi koşullarını.

Adliye'nin önünde irade açıklamasının sonucunu bekleyen Paktaş işçilerinin üzerine saldıran polis kadın-erkek demeden işçileri dayaktan geçiriyor. Böylece işçileri dayaktan geçiriyor. Böylece işçileri dayaktan geçiriyor. Böylece işçileri dayaktan geçiriyor. Böylece işçileri dayaktan geçiriyor.

rinden rasgele alıp götürülen işçi sayısını giderek artmaktadır. İşçilerin patrona kulluk etmesi için ne gerekirse yapmaktadır artık.

1.11.1977 Salı günü Gıda-İş Sendikasının yetkili olduğu SEK'e (Süt Endüstri Kurumu) bağlı Adana Süt Endüstrisi'nde irade açıklaması yapıldı. Sonuçta işçilerden üyesi bulunmayan HAK-İŞ sendikasının yetkili olduğu "saptandı". İşçiler Mahkemeden yapılan bu açıklamayı öğrenir öğrenmez tepki gösterdiler. Böyle bir sonuç ortaya çıkamazdı. 109 işçinin çalıştığı bu işyerinde işçiler adı gibi biliyorduk kimin hangi sendika yanlısı olduğunu.

MSP'ye bağlı Çalışma Bakanlığı, Bölge Çalışma Müdürlüğü, İş Müfettişleri ve yine MSP'ye bağlı SEK Adana Süt Fabrikası Müdürü Yaşar Ergenez, MSP eliyle kurulan Hak-İş Konfederasyonuna bağlı Öz Gıda-İş Sendikası ile işbirliği halinde işyerinde yetkili sendikayı saptamak için yapılan irade açıklamasında evrak üzerinde yetkili sendikaya değiştirilerek yapılarak Öz Gıda-İş Sendikasını yetkili kılıyor.

Önceden mühürlenerek yetkiye giren sendikalar için imza atılacak beşer sayfalık kağıtlardan son bir sayfa zimbala olduğu halde sökülerek Öz Gıda-İş Sendikasının sayfalama ekleniyor. Zimbaların söküldüğü ve yeniden zimbalandığı hakim önünde de açıkça görülüyor. Bu durum karşısında işçiler hemen işyerine Noter çağırarak üyesi bulundukları sendikayı Noter önünde saptayın bu belgeleri Mahkemeye sunuyorlar.

İşçilerin kesin çoğunluğu Türkiye Gıda-İş Sendikasının üyesi olduğu halde bu açık tahrifat sonucu yetki kaybediliyor. Aynı günkü Noter saptaması da açıkça 109 işçinin 66'sı Gıda-İş üyesi olduklarını belgeliyor. Ve işten çıkan işçiler Adliye'ye gelerek bu hakları savunma protestoları ediyorlar. İş Mahkemesi Hakimini görmek için iki saat Adliyede bekleyen işçiler görüşme olanağı bile bulamadan dağılırarak Sendikaya gidiyorlar.

Bölge Çalışma Müdürü Tufan Batır'ın bizzat düzenleyici olarak görev aldığı bu sahte yetki işlemini sendika yetkilileri namına ortak bir açıklama yaparak şiddetle protesto ettiler.

Genel-İş, Tekstil İşçileri Sendikası, DISK 2. Bölge Temsilciliği, Turizm-İş, ASİS Maden-İş, Baan-İş, Tek Gıda-İş, Dev Toprak-İş, Harb-İş, Yeni Haber-İş ve Gıda İş Sendikaları gazetecilerin de hazır bulunduğu basın toplantısında genel olarak bölgede oynanan bu tür oyunları sergilemişler ve ortak imzalı bir açıklamayı basına vermişlerdir.

Sendikalar ortak açıklamalarında Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün bu tür sahte belgelerle yetki saptamasını "sendika seçme özgürlüğüne açıkça karşı bir tutum" olarak nitelendirmişler ve bu tutumu "nefretle protesto ettiklerini" belirtmişlerdir.

EN UZUN MÜCADELE

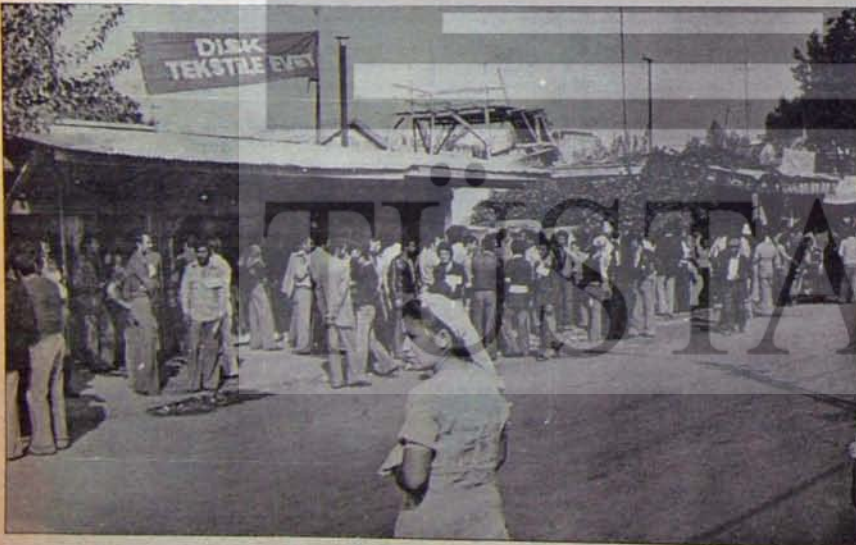
Kuşkusuz özellikle Çukurova bölgesinde işçiler üzerinde oynanan oyunlar çok yönlü bir nitelik taşımaktadır. Bu oyunlarla en büyük ölçüde hedef alınan bir kesim de Adana'daki Milli Mensucat Fabrikası işçileridir.

Bu işyerinde 10 ayda toplam 624 işçi kapı dışarı edilmiştir. İşçilerin başlarına gelmedik kalmadı. Tekstil üyesi olan işçiler, bu haksızlığa karşı durulması için sendikalarına baskıda bulundular. Sendika ise sürekli olarak işçileri avuttu, uyuşturdu.

İşçiler, Sendikanın işverenle uzlaşma içinde olduğunu gördükten sonra doğrudan işverenle ilişki kurma yolunu tuttular. İşverenin hazırladığı tuzaklar ise işçilerin akıl erdiremeyeceği tuzaklardı. Bir yandan ücretleri verilmiyor, çalışan makina sayısı düşürülüyor, bir yandan da stok hammadde gizlice depolardan boşa gidiyordu.

Gün geldi ki, işçilerin milyonları bulan alacağı üzerine yatan işveren, işi tasfiye ettiğini açıklayarak işçileri sokacağı attı. Aç ve perişan işçiler sendika, karakol, adliye ve vilayet arasında 10 aydır dolanmaktadır.

Bu gün tam 56 ortaklı olan fabrika sermayesinin % 90 payı Özgür ailesine aittir. 1906 senesinde Arist adında bir vatandaştan tarafından sahipliği elde edilen fabrika 1800 işlik olarak Koşma Sımyanoğlu tarafından kurulmuştur. 1911 yılında 400 işlik bir ünite ve 51 dokuma tezgahı eklenir. O yıllarda en gelişkin dokuma fabrikası olarak görülür. Arist Koşma Sımyanoğlu Fabrikası 1. Dünya Savaşı sonrasında 6800 işlik 51 dokuma tezgahı ile Fransız Rober Şirketine satılır. Bu şirket ise işyerini Milli Mensucat Şirketine kiraya verir. Şirketin merkezi İstanbul'da bulunmaktadır. Daha sonra Milli Emlak idaresince satın alın-

HOROKRATİK ENGELLERE KARŞI İŞÇİ SINIFI DİRENECEK

DUYARAK, GÖREK BÜYÜYOR, BİLİNÇLENİYORLAR

miştir. Ancak 1929 yılında fabrika bü-
günkü sahiplerinin eline geçmiştir.

Sernaye paylarının çoğunu elinde
tutan Özgün ailesi işçilerin artırdan ka-
zandığı milyonlarca yetinmemekte aylar-
dakı birikmiş ücretlerinin de üstüne otu-
rak acımasızca ezmedikler işçileri.

Şimdi yana yakula soruyor Dokuma-
cı Molla, İplik kolacısı Yasin, Dokuma
usta Ali Rıza, Hakkı Usta, Yedekçi
Ali, Durmuş, Hüseyin Kamil, Mahmut,
Emin ve kucağı çocuklu gencecik işçi
analar:

"Ne olacak bizim halimiz? Adam so-
yalım, yol mu keselim, hırızlık mı ya-
palım? Yıllarca slinterimizi, emeğimizin
ürünlerini çaldılar. Onlara kimse hırız
demedi. Açık işte, bir ekmeğe çalsak hır-
sıza çıkar adımız. Çalışıp çalışıp parasız
pulsuz sokağa atılmışız. Kim bizim der-
dimize care bulacak?" diye yakıyorlar.

"İflas ettim, herşeyimi kaybettim"
diyor işveren. Oysa biliniyor, zenginliği
dünyaları tutmaktadır. Daha geride baş-
ka fabrikaları bulunmaktadır. Birçok ta-
sınmaz mülkü bulunmaktadır. Millî Men-
sucatın atılan işçiler gidip aynı işve-
nin bir başka fabrikası önünde çadır ku-
ruyorlar. İşe alınmak için, Tabii, polis ge-

liyor, söküyor cadırları. Alıp karakola

götürüyor işçileri. İşçiler şöyle diyor:

"İşkenceden. dayaktan korkmuyo-
ruz. Zaten ölmüşüz. bir daha ölecek de-
ğiliz ya"

Şon umutları yine Adıye kaplırdılar.

DİĞER GELİŞMELER

Paktaş işyerinde üçüncü kez irade
açıklaması yapılacak. Daha önce yapılan
yetki saptamalarında Tekstil İşçileri
Sendikasına üye olanların çoğunlukta
olduğu ancak salt çoğunluğu sağlaya-
madığı belgelennmişti. İşçiler daha da et-
kin bir çalışma içinde bulunmaktadır.
Yılgınlığa düşmeden çalışmaların sürdü-
r-mektedir. Bu nedenle de daha geniş kat-
lımı sağlamak ve mücadeleyi geriletme-
mek için 6.Kasım.1977 Pazar günü Bele-
diye Şehir Tiyatrosu salonunda Sendika
Bölge temsilciliği tarafından yapılan
toplantıya katıldılar.

Aynı iş kolunda TEKSA'da Tekstil-İş
prosedürü tamamlayıp Bölge Çalışma
Müdürlüğüne vermiş bulunuyor.

Sabancı Holdinge bağlı MARS'a'da
işe yapılan açık irade beyanını Gıda-İş
Sendikası aldı.

ÇUKUROVA'DA ÇEMBER BİNGÜN KIRILACAK

Siyaset ve siyasetler

Mehmet Kök

Eylem birliği kavramı öne çıktı. Eylem birliğinin gerekliliğine inanılan
her kavram gibi bu kavramın da geniş, tutarlı ve kapsamlı bir tanımında anla-
şamazlara uzun süre havanda su dövülecek.

Eylem birliği gereksinimi kendini ileric, demokrat, sosyalist saflara da-
yatmadan önce her bağımsız dergi, dernek, parti, dışındaki öteki dergi, der-
nek ve partilere sappa diyordu. Kendi dergisine, derneğine, partisine yakınlık
derecesine göre sappa isimleri hafiften en ağırına kadar sıralanıyordu. Pasifist,
oportünist, reformist, küçük burjuva sosyalistleri, burjuva sosyalistleri, reviz-
yonist, sosyal faşist gibi suçlamalara ve bu temel suçlamalara birlikte şoven-
nist, teslimiyetçi, tasfiyeciler teslimiyetçi gibi diğer suçlamalara hedef olma-
yan hiç bir dergi, dernek ve parti kalmadı.

Bu suçlamaları işçi sınıfının emekçi sınıf ve katmanlarla birlikte iktidara
yürüten hareketi açısından en çok kimlere yakışır? Bu sappa yakıştırmaları
sosyalist terminolojide kullandığı anlamlarda kullanılıyor mu? Bu suçlamala-
ra uygun hareketler var mı? Ya da kim revizyonisttir, kim küçük burjuva so-
yalistidir, kim şovenisttir, kim teslimiyetçidir, kim "legal sosyalist" partidir,
legal nedir, illegal nedir, doğrusu, yanlış nedir? Aslında bütün bu sorular da
durulup uzun uzun tartışılması gereken, ayrıntılarıyla, özenle üzerinde du-
rulması gereken sorular. Ama bunlar değil söylemek, yanıtlamak istediğimiziz.

Eylem birliğinden söz etmeyen kalmadı ya; şimdi dergiler, dernekler,
partiler birbirlerine eskisinden daha farklı davranıyor. Bu davranışı Maocular
içinde birbirlerine karşı ve Maocular dışındaki hareket içinde de birbirlerine
karşı aynı. Şimdi bir değişiklik oldu. Bu değişiklik, sorumluluk, olgunluk, yak-
ınlaşma icabı sayılıyor. Eskiden herkes kendisine göre bir değerine uygun
gördüğü sappa ile sesleniyordu. Oportünistler, pasifistler, reformistler, reviz-
yonistler vs. gibi. Şimde şöyle oldu: Devrimci Yol siyaseti, Kurtuluş siyaseti,
TİP siyaseti, TSİP siyaseti, Halkın Kuruluşu siyaseti, Halkın Sesi siyaseti,
Halkın Birliği siyaseti, yani şu siyaseti, bu siyaseti.

Bir anlamda bundan birçok 'siyaset' memnun görünüyor. Çünkü en
azından birçok sappa 'siyaset' sayılmış oluyor. Yani her sappa kendisinin ta-
nınması anlamına gelen ve kendisinin meşrulaşması anlamına, kabul edilmesi
anlamına gelen 'siyaset' yakıştırmasına çok bayılıyor. Artık karşılıklı kişisel
ve örgütsel ilişkilerde sizin siyaset, bizim siyaset, onun siyaseti, bunun siyaseti
gibi konuşmalar, yazışmalar neredeyse ülkemizin ileric, demokrat, sosyalist
sahalarının diline, terminolojeye yerleşecek.

Söylemek istediğimiz şu: Hiç bir 'siyaset' rahatlamasın. Böyle şey dün-
yanın hiç bir ülkesinde olmadı. Elbette Türkiye'de de olmayacak. Dünyanın
bütün ülkelerinin işçi sınıflarının tek bir siyaseti oldu. Bilimsel sosyalist siya-
set ve bu siyaseti hedefine ulaştıran ve ulaştırılacak olan her ülkenin bir tane bi-
limsel sosyalist partisi oldu ve olacak. Eylem birliği başka. Dünyanın hiç bir
ülkesinde eylem birliği olsun, kolay olsun diye kıyasıya eleştirilerden cayılma-
dı. Sappaların üstü örtüldü, sappalar 'siyaset' sayılmadı.

Peki, kimdir işçi sınıfının doğru devrimci çizide yürüten tek siyaseti?
Siz misiniz? Biz sizi kabul etmiyoruz ki, diyorlar. Öyleyse kendini kabul et
ve işçi sınıfının tek doğru siyaseti olmanın gereği neyse onu yap. Bu iş partile
olur, diyorsan parti kur. Şimdi olmaz diyorsan otur. Seçimlere girmek gerekir
diyorsan gir, girilmez diyorsan girme. Şu adım atılmıyorsa diyorsan at, atılmaz
diyorsan atma. Ve kendi çizüğü, programını, yata, uzak hedeflerini neyse onu
savun ve herkese onu anlat. Kendine uymayanlar da hangi sappa içindeyse
onu söyle, eleştir ve güçlen.

Siyaset hem de işçi sınıfının tek doğru siyaseti olmanın da bir adabı var-
dır. Bu iddia, iddia sahiplerine sorumluluk ve bir sürü görev yükler ve ciddiyet
ister. Hem gökten zembille işçi sınıfının gerçek hareketinin incecini bekle;
hem bugün işçi sınıfının partisi daha yoktur de, hem kurma, hem kendisini
gerçek parti görenlerin arasına girme; hem de üstüne üstlük kendi dergini, der-
neğini, okul kantinindeki arkadaş grubunu 'siyaset' say. Ve seni 'siyaset' sa-
yan diğer sappaları da eylem birliği yüzü suyu hürmetine sen de 'siyaset' say.

Koyboyculuk oynamakla koyboyculuk yapmak, evcilik oynamakla ev-
cilik, yani oyunla gerçek herhalde Türkiye'de olduğu gibi dünyanın başka hiç
bir ülkesinin ileric saflarında böylesine, bugün olduğu gibi birbirine karşıtıl-
mamıştır.

Sınıf mücadelesi, devrimcilik, ilericlik oyun değildir. Boş vakit geçirmi-
yoruz. Sınıf mücadelesini, devrimciliği, ilericiliği biz başlatmadık. Yalnız biz
de bilmiyoruz. İnsanlık tarihinde sınıflar ortaya çıktığından beri sınıf müca-
delesleri var ve insanlar bu sınıf mücadelesinin bilincine vardığından beri de örgütlü
sınıf mücadelesi var. Dünyada da, Türkiye'de de bu böyle. Ve iki yeni kitap
okuyanların aklına gelip ilk defa ortaya attığını sandığı her sorun Türkiye'de
örgütlü sınıf mücadelesi başladığından beri bilinen ve tartışılan şeyler.

Türkiye'de işçi sınıfının siyaseti gelişkin ve bu siyaseti yürüten partisi
var. Gündemdeki eylem birliği, işçi sınıfının partisi yok da olsun diye değil;
var da onunla birlikte diğer dürist kişi ve gerçekten tutarlı ve ileric kişi ve ör-
gütler iş ve güçbirliği yapın diye gündemde.

Eylem birliği kimsenin kendisini ve karşındakinin inkarını gerektirmi-
yor.

Kural budur. Bir parti olur. Eylem birliği örgütler, programlar arasında
uzun mücadeleslerden geçerek eylem birliği kurar. Eylem birliği olacak. barya-
ya ulaşacak, kalıcı olacak, faşizmi yenecek, sosyalizme doğru yürüyecek
ama bütün bunlar olurken işçi sınıfının bir tek doğru siyaseti ve onu yürüten
bir tek partisi olacak.

SOSYALİZM,

lerine özgü bir biçimde çözümlenmişlerdir. Hiç kuşkusuz, gelişmeleri ve ulusal gelenekleri değişik düzeylerde bulunan başka halkların ve ülkelerin sosyalizme geçişleri, sosyalist kuruluşun somut biçimlerinin daha gelişmiş çeşitlerini ortaya çıkaracaktır. Bu, anlaşılır bir durumdur. Ancak bununla birlikte, yaşamın da kanıtı olduğu gibi, sosyalist kuruluşun ve sosyalist devrimlerin ayrılmaz ve temel özellikleri yaşamakta ve güçlerini korumaktadırlar."

İLERİYE DOĞRU OMUZ OMUZA

"Dünya sosyalizminin gelişmesinin genel deneyi şu gerçeği kanıtlamıştır: Devrimin temel sorunu egemenlik sorunu olmaya devam etmektedir. Diğer bir deyişle, bütün halkla birlik halinde hareket eden emekçi kitlelerin işçi sınıfıyla birlikte kuracağı egemenlik ile, burjuvazinin egemenliği arasında bir üçüncü yol yoktur.

"Sosyalizme geçiş, ancak gerçek siyasal egemenliği ele geçirmiş olan işçi sınıfının ve mütefiklerinin, kapitalistlerin ve diğer sömürücü güçlerin toplumsal ve ekonomik egemenliğini ortadan kaldırarak için bu siyasal egemenliği kullanmalarıyla mümkün olabilir. Sosyalizmin zaferi, işçi sınıfının ve onun öncüsü komünistlerin, yeni toplumun kurulması, ekonominin ve tüm toplumsal ilişkilerin sosyalist temellerde yeniden örgütlenmesi için mücadeleyi başarıyla örgütlemelerine bağlıdır. Sosyalizm, ancak, emekçilerin egemenliğinin, devrimi sınıf düşmanının her türlü saldırısına karşı koruma gücüne bağlı olarak kökleşebilir. Hem içerden hem de öncelikle dışardan böyle saldırıların gelmesi kaçınılmazdır.

"Bunlar, çağdaş sosyalizmin derslerinin sadece bir bölümüdür. Bu dersler Ekim Devrimi'nin eşsiz uluslararası deneylerini yeniden doğrulamakta, Lenin'in, devrimimizin özel koşullarını dikkate alarak dile getirdiği görüşleri kanıtlamaktadır: Rus deneyi bütün ülkeler için bazı şeyler öğretmektedir ve bu öğretilerin yakın gelecekte gerçekleşmesinin kaçınılmaz olduğu belli olmaktadır.

"Ne var ki dünya sosyalizminin Marksist-Leninist doğrultusundan dönmenin, proleter enternasyonalizminden ayrılmamanın, halklar için çetin ve başarısız sınavlarla sonuçlandığını gösteren deneyler de vardır. Sosyalizmin ekonomik kurallarını ihmal etmenin, sosyalist ülkelerle dostluk ve dayanışmadan caymanın ve dünya çapında gerici güçleriyle birleşmenin, ne denli ağır sonuçlara yol açtığı Çin örneğinde görmek mümkündür. Çin halkının sosyalist kazanımları büyük tehlikelere maruz kalmıştır. Bugün kapitalist ülkelerde bazı çevreler, Sovyet Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki çelişkilerin ve yabancılığın uzun süre devam edeceğine, hatta gelecekte daha da gelişeceğine dayanan hesaplar yapmaktadırlar. Kanımızca bu, uzağı görmeyen bir politikadır. Bu politikayı izleyenler hesaplarını yanıtacaklardır. Sovyet-Çin ilişkilerinin gelecekte nasıl bir biçim alacağı konusunda yargıda bulunmak istemem ama, bu ilişkilerin normalleştirilmesi için defalarca yaptığımız öneriler geçerliliklerini korumaktadırlar.

"Çağdaş dünya hayatına dünya sosyalist sisteminin en büyük katkısı, kardeş partilerin enternasyonalist politikalarına uygun olarak, özellikle sosyalist topluluk devletleri arasında oluşan yeni ilişkilerdir. Terimimiz bir vicdanla sunu söyleyebiliriz: Bizim birliğimiz, dostluğumuz ve işbirliğimiz, ortak amaç ve çabalarla, yoldaşça dayanışmaya ve karşılıklı yardım bağlarına dayanan bir dostluk, birlik ve işbirliğidir. Bizler, birbirimize yardım ederek, çabalarımızı birleştirerek, bilgilerimizi kaynaştırarak ileriye doğru hareket etmeye çalışıyoruz."

KOMÜNİST PARTİLER YİGINLARINI NİHAİ HEDEF OLAN SOSYALİZME GÖTÜRMELİDİR

Leonid Brejnev, daha sonra, Ekim Devrimi'nin ulusal kurtuluş hareketlerinin gelişmesi üzerindeki etkilerine değindi. Bağımsızlığını elde eden genç devlet-

SOSYALİST DEVRİMİN TEMEL ÖZELLİKLERİ BUGÜN DE YAŞAMAKTADIR

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 60. yılını kutlamak üzere Moskova'da ve Sovyetler Birliği'nin çeşitli kentlerinde düzenlenen toplantı ve törenler tamamlandı. Bu toplantı ve törenler sırasında Sovyetler Birliği'nin devlet ve parti yöneticileri, tüm dünyadan gelen konuklar, Sovyet halkının temsilcileri, Ekim Devrimi'nin Sovyet toplumunun ve tüm insanlığın tarihindeki rolüne değindiler.

Söz konusu konuşmalar arasında en çok dikkati çeken, hiç kuşkusuz, SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Sovyetler Birliği Yüksek Şura Prezidyumu Başkanı L. Brejnev'in konuşmasıydı. SBKP Merkez Komitesi, Sovyetler Birliği Yüksek Şurası ve RSS-FC Yüksek Şurası'nın 2 Ekim'de başlayan Ortak Toplantısı'nda konuşan Brejnev, Ekim Devrimi'nin tarihsel önemine, Sovyet halklarının 60 yıllık kazanımlarına, Sovyetler Birliği ve SBKP ile dünya sosyalist sisteminin diğer ülkeleri, ulusal kurtuluş hareketi, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ve diğer ilerici politik hareketler arasındaki ilişkilere değindi. Brejnev konuşmasında ayrıca, Sovyetler Birliği'nin dünya barışının güçlendirilmesi konusundaki yeni önerilerini açıkladı. Bu öneriler bütün dünya kamuoyunda geniş yankılar uyandırdı; kapitalist ülkelerin burjuva yayın organları bile Sovyetler Birliği'nin yeni barışçı önerilerine geniş yer vermek zorunda kaldılar.

Brejnev'in, Ekim Devrimi'nin Sovyet halklarına ilişkin ve uluslararası sonuçlarının, günümüzdeki dünya sorunlarının genel bir değerlendirmesini içeren konuşması, bütün dünya ilerici güçleri arasında geniş ölçüde çözümleniyor. YORÜYÖŞ'ün geçen sayısında sadece ana hatları açıklanan bu konuşmanın geniş bir özeti okurlarımıza sunuyoruz.

SBKP Genel Sekreteri, Ekim Devrimi'nin Sovyet emekçilerine getirdiği kazanımları, Sovyetler Birliği'nin ekonomik, toplumsal ve politik alanlarda bugün ulaştığı düzeyi, SBKP'nin ve tüm Sovyet halkının önünde duran görevleri özetledikten sonra Ekim Devrimi'nin uluslararası alandaki sonuçlarıyla ilgili sözlerine şöyle başladı:

"İnsanlık tarihinde hiç bir olay Büyük Ekim Sosyalist Devrimi kadar derin ve uzun ömürlü sonuçlara sahip olmamıştır. Ekim borasını yıldırımları, birçok ülkeler halklarının geleceğine giden yolu aydınlatmıştır. Tarih, tam anlamıyla devasa adımlarla ilerlemeye başlamıştır. Ekim Devrimi'nin çağımızın gelişmesini belirleyen başlıca sonuçlarından biri, dünya sosyalist sisteminin oluşması ve gelişmesidir.

Ekim Devrimi'nin zaferinden ve milyonlar düşüncesini üzerinde yarattığı etkilerden korkan burjuvazi bir zamanlar dünyadaki her olayda Moskova'nın parmağını arıyordu. Artık bu çocuk masallarına inanmaları pek azdır. Devrim, her ülkenin iç gelişmesi sürecinde oluşur, o ülkenin halkının iradesine uyarak kazanır. Avrupa, Asya ve Amerika'daki bir dizi muvazaffer sosyalist devrim, bu düşüncenin kanıtlanması ve Ekim davasının devamı olmuştur. Sosyalist gelişme yoluna girmiş olan ülkeler deneyece zenginleşmişler ve sosyalist devletin kuruluşu, sosyalist arayışının gelişmesi, kur emekçilerinin kooperasyonu, halk kitlelerinin düşünsel eğitiminin değişimi gibi sorunları kendi-

GERÇEK BİR GELECEKTİR

lerin sosyalizme yönelmesinin, gelişmenin temel doğrultusu olduğunu belirten Brejnev, halkların kurtuluş savaşlarının önlenemeyeceğini söyledi. Brejnev, kapitalist ülkelerdeki duruma ise şöyle değindi:

"Ekim Devrimi'nin zaferi, uluslararası işçi sınıfı hareketinde yeni bir dönemi başlatmıştır. Sovyetler Birliği'nde ve ondan sonra diğer ülkelerde sosyalizmin kuruluşu, kapitalist ülkelerdeki proletaryanın olgunlaşmasına yardım etmiştir. Bu ülkeler proletaryasının örgütlenmesi doğurmuş ve ulaştırılmıştır. Tekeller karşı demokrasinin sosyalizm için proletaryanın müttefikliğinde oluşan cephe genişlemiştir. Öte yandan kapitalizm, gelecekte yoksun bir toplum olduğunu ortaya koymuştur."

Kapitalist ülkelerdeki bunalımın çeşitli görünüm-lerini belirten Brejnev sözlerini şöyle sürdürdü: "Bütün bunlar, sosyalizme geçişin ekonomik ve toplumsal ön koşullarının yüksek düzeyde oluştuğu gerçeğini göstermektedir. Kapitalist ülkelerde kitlelerin köklü değişimler istemi yükselmektedir. Kuşkusuz burjuvazi deneyli bir hasımdır. Taktiğini değiştirmekte, manevralar yapmakta, kısmi yöntemlerle kendi konumunu sağlamlaştırmak için sosyalizme yönelmelerini yavaşlatmaya çabalamaktadır. Bu koşullar altında komünist partilerin kendi devrimci mücadelelerinin strateji ve taktiklerini mükemmelleştirmeye çalışmaktadır."

Tekellerin egemenliğine karşı mücadelede tüm demokratik güçlerin birliğini gerçekleştirilmeye yönelmişlerdir. Partilerin teorik ilkeleri arasında ilgi çekici yönlere vardır. Fakat herşeyi bütünüyle işleme olarak görmek de mümkün değildir. Arama her zaman aramadır. Önemli olan, aramanın doğru yönde yapılmasıdır. Komünistlerin seçtikleri doğrultu şu ya da bu sonuca varabilir; elverişli ki bu doğrultu yığınları nihai hedef olan sosyalizme götürsün.

"Ekim Devrimi'nin zaferi için verilen mücadeleden de gösterdiği gibi, taktik değişiklikler ve yeni müttetikler kazanmak için yapılan uzlaşmalar kesinlikle olanaklıdır. Fakat taktik kazanımlar için kazandığımız hiç bir biçimde kurban edilemeyeceği de, kazandığımız derslerden biridir. Atasözünün dediği gibi, saçımızı kurtarabiliriz ama başımızı kaybedebiliriz."

"Komünist partilerinin etkinliği arttıkça, emperyalizm, komünistleri doğru yoldan şaşkırtmak için çok daha faal olarak çalışmaktadır. Bu, baskı ve tehdit gibi kaba biçimlerle yapıldığı gibi, ince yöntemlerle de sürdürülmektedir. Çoğu zaman, burjuva ülkelerindeki komünistlerin, toplumdaki yerlerinin tanınmasına karşılık, sosyalizm için mücadeleden vazgeçip enternasyonalist sınıfsal dayanışmadan ayrılarak ödün veremeleri istenmektedir. Oysa komünistler toplumdaki yerlerini çoktandır devrimci mücadeleleriyle kazanmışlardır. Onların toplumdaki rolünü halklar tanımıştır ve bunu geri almaya kimsenin gücü yetmez."

"Emperyalistler komünist saflardaki birliği baltalamayı çok istemektedirler. Bunun için, sosyalist ülkelerin komünist partilerinin ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin, Batı komünistlerine, toplumu sosyalizme doğru kendi reçetelerine göre değiştirmelerini empoze etmeye çalıştıkları yalanını yutturmak istemektedirler. Bu, düpedüz bir yalıdır. Tüm Marksist-Leninist partiler gibi Partimiz de şu genel ilkeye bağlıdır: Eşitlik, bağımsızlık, içişlerine karışmama ve bütün ülkeler komünistleriyle karşılıklı dayanışma. Bugün devrimimizin 60. yılını kutlayan Sovyetler Birliği komünistleri, dünya komünistlerinin büyük kardeşliği ilkesine her zaman bağlı kalacaklarını belirtiyorlar. Biz, komünist ve işçi partilerine, sermayenin iktidarıyla karşı, özgürlük, barış ve toplumsal ilerleme için mücadele eden müttetiklerimize en büyük başarılar dileriz. Dostluğumuzdan, dayanışmamızdan ve desteğimizden her zaman emin olabilirsiniz."

ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE PERSPEKTİFLER

Sovyet iktidarının Lenin'in Barış Kararı'yla doğuşunu hatırlatan L.I. Brejnev, uluslararası ilişkilerdeki son gelişmeler üzerinde de şu görüşlere yer verdi:

"Dünyada olumlu yöndeki gelişmeler 1970 yıllarında daha da belirginleşmiş ve 'uluslararası gerginliğin yumuşaması' olarak adlandırılmıştır. Son yılların

gelişmeleri arasında sıkı bağlar vardır. Bu gelişmeler, ülkeler arasında dürüst ve adil karşılıklı ilişkiler yasası olarak adlandırılan belgelerle sağlama bağlanmıştır. Bu, savaş serüvenlerini sevenlerin yolu üzerinde yavaşsalsal bir moral ve siyasal engel durumundadır. Silahlanma yarışının bazı kanallarını kapatan ve mütevazı de olsa yeteri kadar güçlü olan ilk anlaşmalar, sözünü ettiğim belgelere örnektir. Toplumsal sistemleri değişik olan devletlerin barış içinde bir arada yaşamalarıyla ilgili çok taraflı anlaşmaları da böyle belgeler arasındadır. İyi komşuluk ilişkilerinin, karşılıklı anlayış ve halklar arasındaki saygının en çok sağladığı Avrupa'da, bu olumlu gelişmeler iyice belirginleşmiştir. Sovyetler Birliği, bu kazanımlara yüksek değer biçmektedir ve bunları koruyup sağlamlaştırmayı mutluluğunun borcu saymaktadır. Bu nedenle Fransa, Federal Almanya Cumhuriyeti, İtalya ve toplumsal sistemleri bizimkinden farklı olan diğer tüm Avrupa ülkeleriyle işbirliğine büyük önem veriyor."

"Kuşkusuz ABD ile ilişkilerimiz de büyük önem taşımaktadır. Sosyo-ekonomik rejimlerimizden ideolojimize kadar herşey bizi birbirimizden ayırıyor. Bizim düzenimiz ABD'de herkesin hoşuna gitmiyor. Biz de ABD'de olup bitenler hakkında pek çok şey söyleyebiliriz. Ne var ki, birbirimize akıl öğretmeye çalışarak aramızdaki ayrılıkları vurgulayacak olursak, elde edeceğimiz sonuç aramızdaki güvensizliğin ve karşılığın tırmanması olacaktır. İki ülke için de yararsız ve tüm dünya barışı için tehlikeli sonuçlar doğacaktır. Sovyet Devleti'nin doğuş yıllarında Lenin, Sovyet Rusya'nın büyük devlet olduğunu ve Sovyet Hükümeti hoşlarına gitmiyor diye onunla iş yapmayı reddeden Wilson politikasının Amerika'ya yarar getirmeyeceğini belirterek, o zamanın Amerikan yöneticilerini uyarmıştı. Bu uyarı yarım yüzyıl önce de doğrudur, bugün çok daha doğrudur."

BARIŞI AMAÇLARLA YAPILAN NÜKLEER PATLAMALAR DA DONDURULMALIDIR

SBKP Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Şura Prezidyumu Başkanı, konuşmasını daha sonra şöyle sürdürdü:

"Bugün en önemli, en ivedi görev, dünyanın silahlanma yarışını dalgası içine yeniden girmesini önlemektir. Ne yazık ki silah yığımı süreci gittikçe daha tehli-

keli boyutlar kazanmaktadır. Yeni tür yığınsal kurum silahlarının kimlerin girişimiyle yapıldığı artık iyice anlaşılmalı ve bilinmelidir. Fakat böyle silahların her yeni türü, çok bilinmeyenli yeni bir denklem yaratmaktadır. Yalnız askeri, teknik ve fizik sonuçlar doğurmamakta, aynı zamanda politik sonuçlara da yol açmaktadır. Bir silah türünden diğerine doğru koşma yarış, silahlanma yarışını teşvik ederek belli silahlar üzerinde tekel kurma gibi safdil hesaplara dayandırılmaktadır. Bu, karşılıklı güvensizliği derinleştirmekte, silahsızlanma önlemlerinin gerçekleştirilmesini güçleştirmektedir."

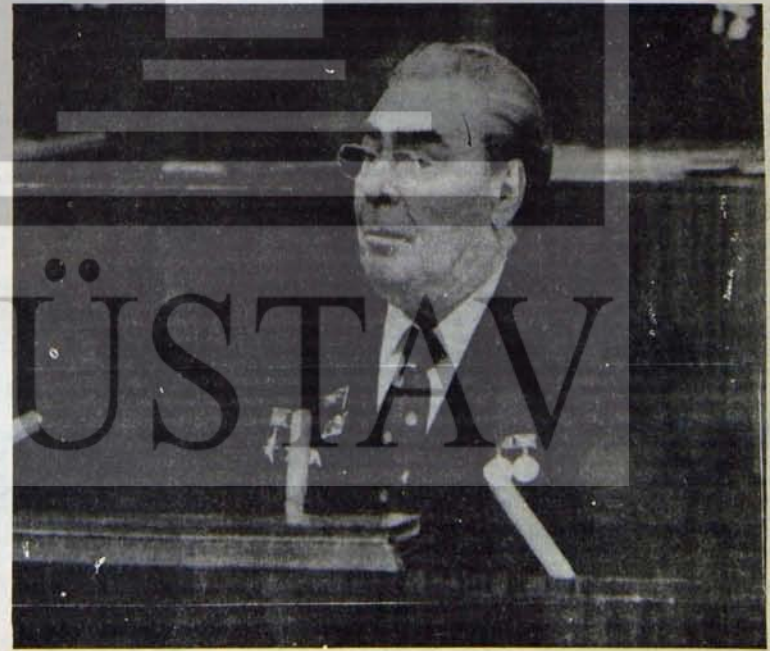
"Bu konuyla ilgili olarak bundan önce belirttiğim bir düşünceyi bütün açıklığıyla bir kez daha belirtmek isterim. Sovyetler Birliği, kendi savunmasına büyük bir dikkat göstermektedir; fakat bir başka ülke üzerinde askeri üstünlük elde etmeye hiç bir zaman çalışmamıştır ve çalışmayacaktır. Örneğin Orta Avrupa'da Batıya Doğu arasında, yahut SSCB ile ABD arasındaki mevcut askeri güçler dengesini bozmak niyetinde değildir. Fakat kimsenin bu dengeyi kendi lehine bozmaya çalışmasını da istemiyoruz."

"Nükleer savaş tehlikesini azaltmaya doğrudan doğruya ilişkin bir başka önemli sorun daha var. Sadece atmosferde, uzayda, su ve yer altında yapılan nükleer silah denemelerinin durdurulması söz konusu değildir. Önemli olan, bu konudaki görüşmelerin başarılı bir sonuca varmasını sağlamaktır. Bu nedenle, nükleer silah denemelerinin belli bir süre için yasaklanmasını yansırı, barışçı amaçlarla yapılan nükleer patlamaların da durdurulmasını öneriyoruz. SSCB'nin bu önemli adımının, görüşmelerdeki ortaklarımız tarafından geçince değerlendirileceğini ve böylece halkların çökentur bekledikleri anlaşmanın imzalanmasına daha yolun arınacağını umuyoruz."

EKİM DEVRİMİNİN KAZANIMLARI, İNSANLIĞIN GELİŞMESİNİN EN SAĞLAM GÜVENCESİDİR

Leonid Brejnev, konuşmasını bitirirken, Ekim Devrimi'nin kazanımlarının, insanlığın bundan sonraki gelişmesinin çağımızdaki en büyük güvencesi olduğunu belirtti. Sosyalizmin, kendisiyle birlikte bütün emekçi insanlığa barış, özgürlük, eşitlik ve refah getiren bir sistem olacağı çağda doğru yüründüğünü belirten Brejnev şöyle dedi:

"Bu pembe bir hayal değil, gerçek bir gelecektir."

Yeni sansür yönetmeliğine göre film yapmak olanaksız hale geldi

• GETİRİLEN YENİ HÜKÜMLERE GÖRE MILITARİZM ALEYHİNE ÇEVİRİLMİŞ BİR YABANCI FILMİN BİLE TÜRKİYE' DE GÖSTERİLMESİ YASAKLANABİLİR.

23 Eylül 1977 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yeni Sansür Yönetmeliği getirdiği birçok yeni hükümle Türkiye'de belirli tür filmlerin dışında film yapılmasını olanaksız hale getirmiştir. Yeni yönetmelikle bir filmin senaryosundan filmin çekimine, hatta sinemalarda oynatılmasına kadar polis her işe karışabilecek ve yöneticilerin canı isterse bir film izin belgesi asla dahi gösterilmesi yasaklanabilecektir.

"Filmlerin ve Film Senaryolarının Denetlenmesi Hakkında Tüzük" adını taşıyan yeni Sansür Yönetmeliği bir filmi çeşitli aşamalarda denetlemektedir. Birinci aşama film senaryosunun incelenmesi aşamasıdır.

Türkiye'de film çekmek isteyenler önce çekilecekleri filmin senaryosunu İçişleri Bakanlığında vermek zorundadırlar. Yalnız bununla yetinilse gene iyidir. Senaryo ile birlikte filmin ne zaman ve nerede kimlerin sorumluluğu altında çekileceği ve bu sorumlu kişilerin kimlikleri ile meslekleri ve ikametgahlarının da bildirilmesi gerekmektedir. Böylece polis film çekecek olan kişiler hakkında bütün bilgileri edinmiş olacaktır.

Senaryolar önce Film Denetleme Kurullarına gönderilecektir. Bu Denetleme Kurullarını oluşturan kişilerin görevleri ise oldukça ilginçtir. Film Denetleme Kurulu İçişleri Bakanlığınca bir bakanlık, diğeri Emniyet Genel Müdürlüğü örgütünden görevlendirilecek iki üye ile Basın Yayın Genel Müdürlüğüne bağlı olduğu bakanlıkta bu genel müdürlükten ve Kültür Bakanlığınca bakanlık memurları arasında görevlendirilecek birer üye olmak üzere 5 kişiden oluşmaktadır.

Film Denetleme kurullarının kararına karşı gerek film sabaiplerinden, gerekse görevlilerden gelebilecek itirazları inceleyip kesin karara bağlamak amacıyla bir de Film Denetleme Yüksek Kurulu oluşturulmuştur.

Abdülhamit Zaptıyesi kafasıyla hazırlanan bu yönetmelikle film yapmak isteyenlerin kesin olarak daha izin başında suç işleyemeyi amaçladıkları varsayılmış ve çeşitli denetleme mekanizmaları sıkı bir biçimde yerleştirilmiştir. Hem de aşama aşama ve daha da sertleşerek.

Film Denetleme Yüksek Kurulunun oluşturulması ve bu kurulda bulunan kişilerin görevleri fazla bir sansür anlayışının açık kanıtı olmaktadır. Film Denetleme Yüksek Kurulu, İçişleri Bakanlığınca bakanlık memurları arasında görevlendirilecek bir başkan, bir Bakanlık, diğeri Emniyet Genel Müdürlüğü örgütünden görevlendirilecek iki üye ile Adalet Bakanlığı ve Genel Kurmay Başkanlığınca görevlendirilecek birer üye olmak üzere 5 kişiden oluşmaktadır. Diktat edilecek Kültür Bakanlığı ve Basın Yayın Genel Müdürlüğü temsilcileri "Ne olur ne olmaz, filmlerin yanında yer alabilirler" endişesi ile bu kurula alınmamışlardır.

SENARYONUN İNCELENMESİ

Film Denetleme Kurulu kendisine gönderilen senaryo üzerinde sansür edilebilecek haklara sahiptir. Kurul senaryo-

yonun adını, konusunu, içeriğini, kullanılan sözcükleri, olayın geçtiği yer, olayda yer alan kişiler vb. beğenmeyebilir. Senaryonun bazı yerlerinin çıkartılıp bazı yerlerinin ise değiştirilmesi koşullu. Senaryonun diğer yerlerinin çıkartılıp bazı yerlerinin ise değiştirilmesi koşullu. Senaryonun diğer yerlerinin çıkartılıp bazı yerlerinin ise değiştirilmesi koşullu.

Bütün bu inceleme aşamasından sonra eğer senaryo uygun görülürse filmin çekileceği yerin Valiliği tarafından film çekim izni verilecektir. Valiliğin film yapımına vereceği izin belgesi de oldukça ilginçtir.

FİLM ÇEKİMİ SIKI BİR DENETİM ALTINDA OLACAK

Bir filmin çekilebilmesi için verilen izin belgesinde filmi çekecek kişilerin açık kimlikleri, çekimin başlayacağı tarihin, filmin hangi bölgelerde çekileceği, senaryo hakkındaki kurul kararının tarih ve numarası bulunacaktır. Ayrıca Valilikçe verilecek izin belgesinde filmi çekecek olanların fotoğrafları da yer alacaktır.

Yönetmeliğin 33. maddesinde çekilmesine izin verilen filmlerin çekimi sırasında gerek görürse Valilikçe bir ya da daha çok sayıda memur bulundurulabileceği yazılmaktadır. Yani polis izin alınmış bir filmi dahi isterse çeşitli gerekçelerle engelleyebilecektir. Yönetmelik polise bu hakkı vermektedir. Örneğin izin belgesinin unutulmuş olması, oynayanlardan birinin izin belgesinin fotoğrafı oluşu, çekim yerindeki bazı zorunlu değişiklikler vb. durumlarda polisin çekime karışması ve engellemesi her zaman söz konusu olabilecektir. Hiç bir engelleme olmasa bile film çekiminin polis denetim ve gözetiminde yapılması oldukça rahatsız edici ve sınırsız bir ortam yaratmaktadır.

Bu tür bir "polis" uygulamasının faşist yönetimler tarafından olduğu ülkelerde bile görülmediği bilinmektedir. Ayrıca diğer kitle haberleşme araçlarında bu derece sıkı, engelleyici ve kayıtlı-yayıncı hükümlere rastlamak da olanaksızdır. Örneğin hiç bir gazete polis gözetiminde ya da denetiminde hazırlanmaz. Bunu

öngören hiç bir yasa ya da yönetmelik hükümü bulunmamaktadır. Eğer başın yoluyla suç işlenmişse bu, savcılar tarafından kolayca kovuşturulabilmektedir.

Sinemada ise durum oldukça farklıdır ve başında değinildiği gibi film çekilirken idare peşin olarak suç işleneceği önyargısıyla hareket etmektedir. Ve bu temel felsefeden hareket ederek de hiç bir demokratik ülkede görülmeyecek oranda kısıtlama önlemleri getirmektedir. Kuşkusuz işbaşındaki gerici iktidarların filmle de denli sansüre tabi tutmalarındaki temel amaç kitlelerin bu çok etkili propaganda aracından yararlanmalarını engelmektir. Halkın azarından çevresinde ve dünyada olup bitenlere karşı ilgi göstermesi ve bu yolla bilinçlenmesi, egemen güçlerin en fazla korktukları bir şeydir.

YABANCI FİMLER İÇİN DE DURUM AYNI

Yurt dışında çekilmiş filmlerin Türkiye'de oynatılmasına da son derece sıkı kısıtlara bağlı tutulmuştur. Öyle ki örneğin Amerika'da çekilmiş bir anti-militarist bir film Amerikan makamlarınca kınalı bulunmazken, bu film Türk sansürü tarafından yönetmeliğin 18. maddesinin ilgili fıkralarına aykırı götü-

leblecektir. Bir süre önce Türkiye'de gösterilen "Akbaba'nın 3 Günü" filmi yine aynı maddenin (f) fıkrası gereğince yasaklanabilecektir. Çünkü (f) fıkrası şöyle demektedir:

"Güvenlik kuvvetlerinin saygınlığını zedeleyici, aleyhinde propaganda yapıcı, ülkenin huzur ve güvenliğine zarar verici etki yapan filmler yasaklanır."

Yine aynı maddenin (e) fıkrasında: "Askerlik onurunu kırıcı, aleyhine propaganda yapıcı, Türk silahlı kuvvetlerinin saygınlığını zedeleyici veya yurt savunmasına zarar verici etki yapan filmler" denilmektedir. Böylece Türk silahlı kuvvetleri açıkça ayrı sayılmaktadır. Yani herhangi bir ülkenin silahlı kuvvetleri aleyhine de olsa bir film Türkiye'de gösterilemeyecektir. O ülke böyle bir filmi izin vermiş bile olsa...

SANSÜR'ÜN SONU YOK

Bir film bütün bu aşamalardan geçti ve "İzin Belgesi" aldı diyelim. Gene de yapımcıların rahatı, huzuru yoktur. Çünkü bu kez de film İçişleri Bakanlığınca gösterildiği halde durdurulabilir. Yani bir filme izin verildiği halde ona izin veren kişiler çeşitli etkilere bu düşüncelerinden vazgeçerlerse, ya da yaptıkları sansürün yetersiz olduğunu düşünürlerse gene bu filmi yayından kaldırmaları. Yabancı filmler için de aynı ilke geçerlidir.

Ayrıca denetlenen filmi gösteren her sinema izin belgesini taşımak zorunda bırakılmıştır. Eğer izin belgesi istenildiği zaman polise gösterilmezse polis filmi yine durdurabilecektir.

Görüldüğü gibi neresinden bakılırsa bakkalın Yeni Sansür Yönetmeliği kesinlikle hiç bir demokratik hüküm taşımamaktadır. Baskı rejimlerinde bile bulunmayan son derece sıkı kayıtlamaları film yapımı filen olanaksız hale getirilmeye istenmiştir. Bu nedenle bu yönetmeliğin Film Denetim Yönetmeliği değil, "Film Engelleme Yönetmeliği" demek daha doğru olacaktır. Türk filmi olduğu bu yönetmelikle iyice batağa itilmiş ve meydan halkın suzularını, çıkarları için kullanılan "sözde" filmlere bırakılmıştır.

DERGİLERİ OKURKEN

Hilmi ÜSTÜN

Günümüzde sanat dergileri oldukça çok. Bu "çok" deyi mi de tartışılabilir. Çünkü bazılarına göre hiç yok. "Artık sanat dergisi çıkmıyor azizim" diyenler olduğu gibi çıkmakta olanların çoğunu beğenmediklerinden "kaç sanat dergisi var ki" diyenler de var. Sorunu biraz daha başka yönlere çekenleri de görüyoruz. Örneğin İstanbulluk ve orada oturmakla kıvanç duyan bir "büyük" yazarımız bir yazısında: "Bu Ankara'da nedense sanat dergisi çıkmıyor ve çıksa da yaşamıyor. Ankara'nın toprağı bu dergiler için iyi bir toprak değil" gibisinden birşeyler yazmıştı. Varolanları görüp te gereksizliğini savunmalarını da görüyoruz. Örneğin bazıları için sanat ve sanat dergileri bugün için gereksizdir. "Günümüzde devrimci mücadelelemek demek gerekiyor azizim. Bu mücadelede dururken sanat ve sanat dergileriyle uğraşmak kendi kendini tatminden başka birşey değildir" diyenleri de görmekteyiz. Görüşler oldukça çeşitli. Ne var ki bu görüşlerin tartışmasını yapmak değil de varolan ve yaşamalarını sürdüren dergilere değinmek, onların olumlu ve olumsuz yönlerini saptamak sanıyorum daha yararlı olacaktır. Çünkü bu dergilerde gerçekten ilginç yazılar çıkmakta. Bunları sergilemek yararlı olacaktır.

Örneğin Dönemeç dergisinin geçen sayılarından birinde İKİNCİ YENİ HORTLUYOR MU? başlıklı bir yazı yayınlandı. Yazı oldukça önemli sorunları değeliyor ve günümüz sanatına çarpık birtakım görüşlerin egemen olmaya çabaladığını vurguluyordu. Bu yazıdan en çok alınan bir yazarımız hemen sözkonusu yazıyı diline doladı. Saçak dergisinin Ekim sayısında bu yazarımız şöyle buyuruyor:

"Büyük bir gerçeği açıklamak zorundayım; edebiyat burjuva sanatıdır. Bunun dışında başka çözüm yoktur. Ya bu burjuva sanatını yapacaksınız, ya da bu diyardan gideceksiniz. Birey olarak ise Hüseyin Yurttaştan da daha toplumsuyum. Ülkenin yararını, mutluluğu için gerekli toplumsuçgerçekliğin peşindeyim." Alıntılama değer daha pek çok bölüm olmakla birlikte en ilginç bölümleri sergilemekle yetineceğim. Bir bölümde de şunlar deniyor:

"İkinci yeni zaten yaşıyor. Hortlatılmaya çalışılan asıl hortlak 1940 kuşağıdır.

"Hiçbir yayınevi benim kitaplarını basmasa da namus yönünden Türkiye'de parmakla gösterilebilecek edebiyatçılardan birisi de benim" gibi çok ilginç savlarla süriyor bu yazı.

Şimdi de daha başka bir dergiden verilmesi gereken bazı örnekler var. Örneğin Türk Dili Dergisi yazarlarından M.Şerif Onaran'ın Ekim sayısında ilginç saptaması şöyle: "Durup dururken Sabahattin Ali'yi anması nereden alınmış emiş Kemal Bekir'in? Bir nedeni olması gerekli değil. Neredeyse otuz yıl olacak öldürüleli. Olaylar yeniyken üstüne varılmıyor." diyor. Çok yadırgana-

cak bir soru değil mi? Birisi ölse de ardından yazı yazsak diye çırpınan Türk Dili dergisi yazarları bir kimsenin Sabahattin Ali'yi anmasını çok görmekteler. Her sayılarında bir ölümünün ardından sayfalarda yazı ve şiir dökürme "imtiyazı" onlara verilmiş besbelli. Bu yazı biraz daha inceleyince asıl karşıt tavır alınmasının gerçeği kendiliğinden ortaya çıkıyor. Kemal Bekir'in suç büyük. Çünkü bir yerde Kemal Bekir 30-35 yıl önce yayınlanmakta olan "Ülkü" dergisine "Resmi Ağzılı Dergi" demiş. İşte asıl suç burada. Böyle bir dergi resmi ağzılı dergi demek gerekiyor. Bakarsınız bu deyim dilimize yerleşebilir ve sonra başka dergilere de bu sıfat takılabilir.

Bana çok ilginç gelen ve okurlara da ilginç geleceğini sandığım bir örnek daha: Varlık dergisinde bir zamanlar bir ozanımız dörtlükler yazar durdu. Zamanla bu ozanımız dörtlükler yazmaktan vazgeçti ve şu sıralar ikilikler yazıyor. İnsan ister istemez düşünür: Acaba bu ozanımız giderek birlikler mi yazmaya başlayacak ki? Bunları niçin yazdığını sorsak bu sayın ozana o da (Ben ne yazıyorsam halkım için yazıyorum) der mi o?

Verilecek daha bazı örnekler var ama yazımızın bir dedikodu görüşümü kazanmasından çekinerek şiddetlik bu kadarla yetinmeli diyorum. Bütün bu örneklerle vurgulamaya çabaladığım sadece sanat yaşamımızın şimdilik bir karmaşa ortamı ve özneliğin hüküm sürdüğü bir alan olduğu. Bir de bu arada izleyicilerin bu ortama hangi gözlerle bakmakta olduğu. Bütün bunların yanında insan umutlandırılan ve geleceğin böyle olmayacağını kanıtlamaya çabalayan girişimler de var. Örneğin 9 sayı çıktıktan sonra yayın yaşamını kesen Doğrultu dergisi dergiciliğimize bu kısa süre içinde önemli katkılarda bulundu. Kozmopolit bir sanat anlayışını birakıp artık kitlelere yönelmenin gerekliliğini savunan ve yalnız savunmakla kalmayıp bunun gerçekleştirilmesini yönünde ölçülü adımlar atan bir dergiydi Doğrultu. Yine Ekim ayında ilk sayısıyla yayın yaşamımıza giren Sosyal Klasikler dergisi de umut bağlanabilecek ve izlenebilecek dergilerden biri olabilir. Bu ilk sayısında savladığı görüşleri sürdürür ve en azından bu görüşlere saygınlığını sürdürürse dergiciliğini yeni boyutlara ulaştırabilir.

Bu dergide:

"Genel durumu değerlendirmeye kalktığımız zaman ve bundan da öte bu değerlendirmeden yarar beklediğimiz anda ipin ucunu gene günümüzde etkinliği büyük olan burjuva sanatına kapırmış oluruz. Asıl şimdi yapılması gereken devrimci mücadelede ondan amacımız doğrultusunda yararlanacağımızı bildiğimiz, kendi sanatımızın sorunları olmalıdır" diyen Özen Seçkin sanatla kitleleşmek konusunu açık bir biçimde sergiliyor. Bu örnekleri görüncü diyoruz ki yarının sanat ortamı bugünkü gibi olmayacaktır.

ASK DERNEĞİ GÖSTERİLERİNE BAŞLIYOR

Adana Sinema Kültür Derneği (ASK) 1977-1978 yılı gösterilerine bu yıl da seçkin sinema yapıtlarıyla başlıyor.

Geçen yıl kurulan ASK gösterilerini kiraladığı bir sinemada sürdürmüştü. Bu yıl ise Belediye Şehir Tiyatrosu salonunda sürdürecektir.

Haftada bir kez, Cumartesi günleri saat 14.00'te film gösterisi yapacak olan ASK'ın ilk bir aylık gösterileri arasında yer alan filmler şunlardır:

5.11.1977 Cumartesi günü 1973 yılı Bulgaristan yapımı ve Ludmil Staikov'un yönetmenliğini yaptığı "SEVGI" filmi gösterilecek.

12.11.1977 Cumartesi günü George Cornea'nın yönetmenliğini yaptığı "TUTKU" adlı Romanya yapımı film gösterilecek.

26.11.1977 Cumartesi günü Sovyetler Birliği Yapımı, G. Vasilyev yönetmenliğinde "ÇAPAYEF" oynatılacak.

3.12.1977 Cumartesi günü yine Sovyetler Birliği yapımı ve Gavril Yeghiazarov'un yönetmenliğini yaptığı "SICAK KAR" gösterilecek.

Daha sonraki aylarda da seçkin yapıtların sergilenmesini belirten ASK yöneticileri, kültür kısırlığı içinde büyük bir boşluğu kısıtlı olanaklarıyla doldurma çabası içindeler. Özellikle, tiyatro açısından ve diğer kültürel gelişmeler açısından da tam bir yoksunluk içinde bulunan Adana için haftada bir gün bile olsa seçkin bir sinema yapısı izlemek gerçekten azımsanmayacak bir olay olarak görülmektedir.

Bir alaca güldür...

Bir alaca güldür bizim türkümüz damarda dolaşan kan gibi sıcak dört bir yana akageldi bugüne daha dört bir yana akacak

Bir alaca güldür bizim türkümüz Pir Sultan Abdal'dan yadigar kalan ne uğrana boynu vardır, ne kelepçeye bileği ama odur duvarları yıkacak olan.

Duyulur köylerde, yoksul mahallelerde delip karanlığı yayılıp giden bir alaca güldür bizim türkümüz eşitlikten, kardeşlikten sözeden.

Bir alaca güldür bizim türkümüz çocuğudur alınterinin, her şeyi tanırlığı yoldaştır, yiğide tüten, su zalimlere mazver olur uzanır.

Bir alaca güldür bizim türkümüz söylenip duran nice dillerde eritip beylerin tuttuğu karanlığı saracak her yanı biraz ilerde.

FERİT DURMUŞ

güncel yayınlar

İşçi Sınıfı Hareketini
Bölücü Akımlar

SAPMALAR

- Revizyonizm
- Göşizm
- Maoculuk
- Troçkizm

2.basım 25lira

Piyerloti Cad.21-5 Çemberitaş,İST.
NOT:toplu isteklerde %25 indirim yapılır

28-29 Ocak 1921'i Unutma

**MUSTAFA SUPHI
VE YOLDAŞLARI**

15 lira

Sorular ve Cevaplarla

**KOMÜNİZM
NEDİR**

15 lira

güncel yayınlar

**.V.İ.LENİN.
.sınıf kavgalarının
strateji kuramcısı
.sosyalizmin
kurucusu**

25 LIRA

Piyerloti Cad.21-5,Çemberitaş,İST. • Genel Dağıtım:GEDA
Not:100TLye kadar olan siparişlerde posta pulu gönderilmelidir

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ TARAFINDAN DÖZENLENEN "EKİM DEVRİMİ VE TÜRKİYE" TOPLANTISINDA, SOVYETLER BİRLİĞİNDE BULUNAN TİP GENEL BAŞKANI BORAN'IN GECE İÇİN HAZIRLADIĞI MESAJ GENEL SEKRETER SARGIN TARAFINDAN OKUNDU. GENEL BAŞKAN BORAN'IN MOSKOVA'DAKİ 60. YIL KUTLAMA TOPLANTILARINDA YAPTIĞI KONUŞMAYI OLUŞTURAN BU MESAJI OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

"Yarınlara sosyalizmindir"

Arkadaşlar!

Dünyanın her ülkesinde insanlar, Türkiye'de sizler, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinde ben ve daha yüz milyonlar, tarihin en büyük devriminin 60. yıldönümünü anmak ve kutlamak için bir araya geldik. Bu vesileyle birlikteliğimizi ve birliğimizi ta içimizden, ta derinden duyup talezlemek için toplandık. Dünyanın karanlık, gerici ve baskıcı sömürge güçlerine karşı, emperyalizme ve faşizme karşı uluslararası dayanışmamızı simgelemek için bir araya geldik, toplandık.

"Dünya tarihinin en büyük devrimi" sözü, bir övgü sözü olmaktan çok öte mutlak bir gerçekin ifadesidir. Ekim Devrimi "büyük" sıfatını tam hak etmiş bir devrimdir. Büyük Ekim Devrimi bir toplumun, bir ulusun sınırlarına sınırlı bir devrim değildir. Tüm insan toplumlarının tarihsel aşamalarından geçen evriminden kapitalizmden sosyalizme ilk başarıları, kalıcı sıyrılmayı gerçekleştirmiş Büyük Ekim Devrimi. Sosyalizmin pratikte, somutta ilk gerçekleştirilişinin ve daha ileri evrelere doğru gelişirilişinin yollarını açmıştır.

Büyük Ekim Devrimi'nin tarihsel önemi kapitalizmden sosyalizme diyalektik sıçrama olmasıyla da sınırlı değildir. Binlerce yıldır sürüp gelen meta üretiminin, sömürüye dayalı sınıflı toplumların sona erdirilmesinin; insanın insanı sö-

mürmediği sınıfsız toplumlar çağını başlatılmasının devrimidir Büyük Ekim Devrimi. Feodalizmden kapitalizme geçişte olduğu gibi, bir tür sömürü düzeninden ve sınıflı toplumdaki bir başka tür sömürü düzenine ve sınıflı topluma geçiş değildir. Sömürsüz ve sınıfsızlık toplumdaki sınıflı sömürü düzenine geçiş, binlerce yıl sonra çok üst toplumsal evrim düzeyinde olumsuzlanmıştır; ancak bir yenisinin açılışdır.

Büyük Ekim Devrimiyedir ki sosyalizm dünya tarihi sahnesinde yerini aldı, kapitalizmin karşısına çıkıldı. O andan itibaren kapitalizm dünyamın gidilmesini belirleyen, yönlendiren tek güç olmaktan çıktı. İnsanlık toplumsal evriminde en ileri aşama olmaktan da çıktı. Bugün dünya tarihinin akışı yönlendiren güç, Sovyetler Birliği'nin başını çektiği dünya sosyalist sistemi ve dünya işçi sınıfı hareketidir. Toplumsal evrimin en ileri aşaması da sosyalizmdir. Bu gelişmelerin ve atılımların başlatıcısı 1917 Büyük Ekim Devrimi'dir.

Toplumsal evrimde yeni nitel bir aşamaya sıçrayışı sağlamanın yanısıra, Büyük Ekim Devrimi sosyalizmin teorisine ve pratiğine de yaşamsal önemde katkılarda bulundu. Sosyalist devrim ve sosyalizme geçiş için önce gelişmiş kapitalizm aşamasından geçmenin zorunlu olmadığı devrimin önderi Lenin tarafın-

dan teoride açıklandı, bareketin kazanıldığı başarılarla da pratikte kanıtlandı. Dünyanın altında birini oluşturan topraklar üzerinde, kimisi toplumsal evrimin alt aşamalarında bulunan yüzü aşkın ulus ve etnik topluluktan çağdaş, her bakımdan lieri, eşit şartlar içinde bütünlümlü bir sosyalist toplum ve devlet yaratıldı.

Böylece dünya nüfusunun çoğunluğunu oluşturan, çeşitli ölçülerde emperyalizmin boyunduruğu altına girmiş geri toplumlar için gerçekçi umut kapıları sonuna kadar açıldı. Sosyalizmi son hedef alan, kapitalist aşamayı, içinde bulundukları durumlara göre tümüyle veya bir ölçüde atlayan bir doğrultuda hızla geliştirebilir, geriliklerini kapatarak çağdaş ileri toplumlar safına ulaşabileceklerdi artık!

Büyük Ekim Devrimi ve önderi Lenin başlanan sosyalist devrim ve dünya işçi sınıfı hareketiyle ulusal kurtuluş hareketleri arasındaki doğal ittifak da gün ışığına çıkardı. Lenin ulusal kurtuluş hareketlerinin devrim ve demokratik özine, potansiyeline büyük önem verdi ve bu hareketlerde anti-emperyalist ve anti-kapitalist bedellerin üst üste çakışmasının kaçınılmazlığını belirtti. Ulusal kurtuluş hareketleri dünya devrimci sirdrecinin bir parçasıydı.

Bu gerçekler saptanıp açıklanmakla kalmadı. Ulusal kurtuluş hareketleriyle-

le filen ittifaklar kurmak ve bu hareketlere yardımcı bulunmak bemsendi ve uygulandı, bugün de uygulanıyor. Bu yardımlardan ilk yararlanan ülke Türkiye oldu.

Türkiye yenilmişti. Türkiye parçalanmıştı. Türkiye işgal edilmişti. Dünyada hiç dostu kalmamış gibiydi. Sonra, bu ters şartlara boyun eğmeyenlerin Anadolu'nun kırık topraklarında yeni bir ulusal devlet oluşturularının ilk yılında, Büyük Ekim Devrimi'ne genç Sovyet Devletiyle ilişkiler kuruldu. İlişkiler gelişti ve bir yıl sonra, Mart 1921'de dostluk ve saldırmazlık anlaşması imzalandı. Büyük miktarlarda altın, silah ve cephaneye yardım yapıldı. Genç Sovyet Devleti bu nesnelere kendisinin en fazla ihtiyacı olduğu bir zamanda onları ulusal kurtuluş savaşına sunuyordu. Batılı emperyalist devletler Sovyet topraklarına ordular göndermiş, dört bir yandan cephe açarak savaşı başlatmıştı. Sovyet birlikleri hem bu dış düşmanlara karşı, hem iç düşmanlara karşı amansız savaşıyordu. Bu şartlarda bize çokmertece yapılan yardımlar sosyalist devlime ulusal kurtuluş bareketi arandığı ittifakın, emperyalizme karşı dayanışma ve birliğin somutlaşmıştı. Bu ittifakla Anadolu'daki genç Türk devletinin doğu sınırları da güvene altına alınmış oluyordu.

Sovyet yardımının ve ittifakının yararları bundan da ibaret değildi. Büyük bir politik önem vardı. Anadolu'da oluşturulan politik örgütlenmenin ve İktidarı devlet olarak resmen ilk tanınması, politik ve moral yalnızlıktan kurtulması. Bu yardımların, ittifakın, devlet olarak tanınmasının olumlu moral etkileri ise tartışmaya gerek göstermeyecek kadar açıktır.

Ulusal kurtuluş savaşının sona ermesinden ve Cumhuriyetin ilanından sonra da 1938'lere kadar olan dönemde Sovyetler Birliği ile dostluk Türk dış politikasının temel taşı oldu. Ne var ki, bu dönemde dahi Türkiye egemen sınıf ve çevreleri bu dostluğu iki devlet arasında resmi düzeyde tutmaya, halka yansıtılmaya özellikle dikkat etti.

Türk burjuvazisi sosyalizmden, işçi emekçi kitlelerdeki sızılardan ilericid, demokrat, sol fikirlerden ve akımlardan korktu. Hiç bir zaman dışına çıkmadığı emperyalist-kapitalist ilişkiler ağının 1938'den sonra giderek sıkılaşması ve 1940'ların ikinci yarısında ve sonrasında açık ve kesin emperyalist devletlerin yanında yer alması, ülkenin kapılarını dış güçlere ve yabancı sermayeye açtı. Türkiye kapitalist gelişme yolunu seçti. Bugün dışa bağımlı geri Türkiye kapitalizminin başa çıkamadığı sorunlar, içinde bozaladığı bunalmış bu seçeneğin sonuçlarıdır.

Bunalmış içinde çalkalanan yalnızca Türkiye değildir. En gelişmiş, lieri kapitalist ülkeler de 1973'ten beri ağırlaşan bir bunalmıştan tüm çabalarına rağmen kurtulamıyorlar. Kurtulamıyorlar, çünkü derdin kaynağı yapısaldır, kapitalist dizendir. Kapitalist dünyanın ve o dünya içinde Türkiye'nin önünde kurtuluş için tek bir seçenek var: Sosyalizm. İşsizlikten, enflasyondan, pahalılıktan, yoksulluktan, kara cehaletten, bütçe ve dış ticaret açıklarından ve daha binbir ekonomik/sosyal sorunlardan kurtuluşun yolu olan sosyalizm.

Ergeç tüm ülkeler sosyalizm yoluna geçeceklerdir. Ama bu kolay olmayacaktır, kendiliğinden hiç olmayacaktır. Tüm ilericid, demokrat, sol, sosyalist güçlerin emperyalizme ve iktidarcılığa karşı tutarlı, sabıtlı, cesur mücadelesiyle ancak bu yol açılacak, sosyalizme doğru sağlam adımlarla ilerlenecektir. Yarınlar sosyalizmdir, yarınlar bizimidir!

Saygı ve selam Büyük Ekim Devrimine,

Saygı ve selam Ulusal Kurtuluş Savaşımıza,

Saygı ve selam hepimizle Büyük Ekim Devrimi'nin ülkesinden!

Oysa sosyalistlerin ısrarla belirttikleri neydi?

— CHP'nin ciddi ve tutarlı demokrasi mücadelesi vermesi ancak sola çekilmesiyle mümkündür. Hergün biraz daha sermaye denetim ve gözetimine giren CHP'nin bütünlüğünü koruyabilmesi sola çekilmesiyle mümkündür ve CHP'nin bu anlamda tam bütünlük ve birlik içinde olması ileri sürülenin tam aksine gereklidir ve önemlidir...

Ve 6 Kasım'da Ankara'da yapılan CHP aday yoklamaları sırasında, Ali Dinçer'i destekleyen delegeler artık karışımındaki aday destekleyen delegelere "solcular" diyecek kadar açıklığa çıkmıyorlardı...

CHP'nin az zamanda ulaştığı bu çizgilerde, doğrusu bu ya, bir Adana belediye başkanı adayının öz geçmişi ve ticari yaşamı da sorun olmaktan çıkıyor du...

CHP MECLİS'İ ÇALIŞTIRMAYI GERÇEKTEN İSTİYOR MU?

Öte yandan, yerel seçimlerin yaklaşmasıyla Meclis Başkanının seçilmesi ve meclisin yasama ve denetim işlevine başlaması da, uzunca bir süre suya düşmüş görünmektedir.

Meclis Başkanlığı düğümünde belki de en ilginç nokta, geçtiğimiz haftadan itibaren CHP'de başlayan bir endişeye ilgilidir.

Bilindiği gibi CHP'nin Meclis Başkanlığı için gösterdiği aday şu anda İzmir Milletvekili Kaya Bengisu'dur. CHP içinde klikler dışı olarak tanınan ve bu yüzden de, genel merkez çevrelerinde sevimsiz bulunan Kaya Bengisu bugüne kadar yapılan turlarda en yüksek oyu alan adaydır. Bengisu'nun aldığı en yüksek oy 197'dir. CHP'nin brakin 214 oyu bir araya getirmesi, 200'ün aşacak bir birlik gösterememesi ilginçtir.

Bengisu'nun bugüne kadar diğer par-

Nereye kadar...

tilerden de olumsuz bir tepki görmemesi, dışarıdan çok içeriyle uğraşan CHP yönetimini ciddi bir endişeye sevk etmiştir.

Bilindiği gibi önceki haftalarda Nebil Oktay'ın adaylıktan çekilmesi üzerine CHP grubu içinde yarı resmi bir anket yapılmış ve aday bu yöntemle bulunmuştur. Görülmüştür ki, Kaya Bengisu, CHP grubunun çoğunluğunca benimsenmektedir. Bengisu'nun aday gösterilmesi böyle olmuştur.

Ancak gelişmelerin uzayan halkalarında, evdeki hesaplar çarşıya uymamıştır.

Bengisu'nun, tahmin edilenin ötesinde yüksek bir performansla adaylığını sürdürmesi ve AP grubunun da ileride Bengisu'ya "evet" diyebileceği sessizliği

göstermesi, kendi içinde boğuşmanın maharetine sahip CHP yönetimini kaygılandırmıştır.

KAYPAK BURJUVA POLİTİKASIYLA HALKIN "UMUDU" OLUNAMAZ

Gerçi şu anda kamuoyunda meclisin başkansız kalmasının sorumluluğu hakkı olarak MC'ye yüklenmekle beraber, CHP li taban da sormaktadır:

— Tamam, anladık, MC meclise başkan seçmiyor. Ama siz niçin 214'ü bulamıyorsunuz, ya da hiç değilse adayınız üzerinde 200'ün üstünde oyu birleştiremiyorsunuz?...

CHP yöneticileri busorunun cevabını açık açık vermeye yanaşmamaktadırlar. Çünkü içerde kapılar ardında biçimle-

nen politik hesap şöyledir:

— Herşeye karşın, kamuoyu meclis başkanının seçilememesinin suçunu MC de görmektedir. Ve biz bu malzemeyi seçim meydanlarında kullanmalıyız. Onun için de, meclisin başkanını seçmemesi bizim açımızdan iyidir...

Burjuva politikasının olanca kaypaklıklarını resmeden bu politikayla CHP, kitlelerin "umudu" olduğunu bir kez daha haykıracaktır.

Antidemokratik ve kaypak politikaları kendi iç bünyesindirtmandıran CHP'nin, MC eliyle tirmandırılan faşist tirmanışa karşı durabilmesi ve kitlelerin isteklerine yanıt verebilmesi ne yapalım ki, dokuz köyden kovulmak pahasına mümkün değildir bugün için ve ne yazık ki, yarın için de hava pek aydınlık görünmemektedir.

Türkiye İşçi Partisi 38 ilde seçimlere katılmak üzere aday listelerini seçim kurullarına vermiştir. TIP'in Belediye Başkanlığı için seçimlere katılacağı iller şunlardır: Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Kocaeli, Adana, Eskişehir. Ayrıca Karadeniz Ereğlisi, Kartal, Kağıthane, Küçükyalı, Torbalı, Mersin-Kazanlı'da da Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclisi

üyeliği için seçimlere gireceği bildirilmiştir. Öte yandan yapılan açıklamaya göre Gültepe, Gebze, Urfa-Siverek, Diyarbakır Merkez dışındaki ilçeleri ile Mardin'in dört ilçesinde Belediye Meclisi üyelikleri için seçime katılacaktır.

Bu arada ikiyüze yakın ilçe çevresinde de İl Genel Meclisi seçimlerine katılacağı belirtilmektedir.

TRT'nin işgüzarları

Türkiye İşçi Partisi'nin 5 Kasım tarihli açıklaması TRT'de sansüre uğradı. Genel Sekreter Nihat Sargin tarafından parti adına yapılan açıklama TRT'de Ercan San ve Teoman Karahun adlı iki görevli tarafından "bu kadar da açıklanmış devrim propagandası yapılmaz" gerekçesi ile sansür edilmiştir.

TIP Genel Sekreteri Sargin'ın TRT'de yer verilmeyen açıklaması aynen şöyledir:

"Sadece çağımızda değil bütün çağların en büyük devrimi olan Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümü toplantı ve törenlerine bu devrimin yapıldığı ülkede katılabilmiş olmaktan onur duyuyoruz. Sovyetler Birliği Barış Komitesi yetkilileri ve diğer tüm dostlarımıza bu olanağı bizlere vermiş olmalarından ve gösterdikleri büyük konuk severlikten dolayı teşekkür borçluyuz. Bir haftadan beri Sovyetler Birliği'nde sürdürüldüğü, yarın akşam İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayı'nda bizim yapacağımız gibi, tüm ülkelerde yüz milyonlar tarihin en büyük devriminin 60. yıldönümünü kutlamak ve bu vesileyle dünyanın tüm gerici, baskıcı güçlerine, emperyalizme ve faşizme karşı uluslararası dayanışmalarını singlemek için biraraya geliyorlar.

"İzlediğimiz toplantılarda konuşan dünya sosyalist sistemi, kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve geri kalmış ülkelerdeki milli kurtuluş hareketinin, dünyanın bu üç temel devrimci gücünün en yetkili temsilcilerinin altını çizerek belirttikleri üzere büyük Ekim Devrimi, hepsinin ortak bileşenleri, yollarını aydınlatan ışık olmakta ve her anılışında ve kutlamasında güçlerini daha bilemekte pekişmektedir.

"Selam dünyanın aydınlık geleceğine!"